

Πληροφορίες:

Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη: Ευανθία Σαββίδη,

Ειδικοί Επιστήμονες: Α. Καλαϊτζή, Α. Μαλεβίτη, Ε. Μπούσλη

Email: GrafeioSynigorou@synigoros.gr

Προς τον Υπουργό Εσωτερικών

κ. Θεόδωρο Λιβάνιο

Email: ypourgos@ypes.gr

ΠΟΡΙΣΜΑ

(Άρθρο 4 παρ. 6 ν. 3094/2003 «Συνήγορος του Πολίτη και άλλες διατάξεις»)

Θέμα: Βεβαίωση προστίμων από τους Δήμους που προβλέπονται από τον Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας

Αξιότιμε κύριε Υπουργέ,

Αφορμή σύνταξης του εν λόγω πορίσματος αποτέλεσαν τα ζητήματα που ανέκυψαν από την εφαρμογή των διατάξεων του πρόσφατου ν. **5027/2023**, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με τις διατάξεις ν. 5043/2023 και κυρίως η εφαρμογή της μεταβατικής διάταξης του άρθρου 72¹ με

¹ «Οφειλές προς τους δήμους, από οποιαδήποτε αιτία, που γεννήθηκαν μέχρι και τις 31.12.2018, αν σύμφωνα με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 73, μπορούσαν να αναζητηθούν-βεβαιωθούν, εξακολουθούν να αναζητούνται και να βεβαιώνονται για δύο (2) έτη από την έναρξη ισχύος του παρόντος. Με την κοινοποίηση πράξης βεβαίωσης ή ατομικής ειδοποίησης, εν ευρεία ή εν στενή έννοια, προς τον υπόχρεο, ή σε εφαρμογή της παρ. 1 του άρθρου 138 του ν. 4270/2014 (Α' 143), παρατείνεται η αποσβεστική προθεσμία εντός της οποίας οι δήμοι εξασφαλίζουν την είσπραξη των βεβαιωθέντων εσόδων κατά πέντε (5) έτη».

την οποία δόθηκε η δυνατότητα στους δήμους της χώρας να εισπράξουν οφειλές που γεννήθηκαν μέχρι και την 31^η.12.2018 και για δύο χρόνια από την ψήφισή του, κάνοντας χρήση του νομοθετικού πλαισίου που ίσχυε ανάλογα με το είδος της οφειλής.

Το παρόν πόρισμα εστιάζει εν συντομία στο ιστορικό των σχετικών ζητημάτων και στις μέχρι σήμερα ενέργειες του Συνηγόρου του Πολίτη (Α), στα προβλήματα που προκύπτουν από το ισχύον θεσμικό πλαίσιο (Β), στα προβλήματα που ανέκυψαν διαχρονικά από τις οδηγίες του αρμόδιου Υπουργείου Εσωτερικών (Γ), καθώς και στην ποικίλη περιπτωσιολογία των διαφορετικών πρακτικών των δήμων, όπως αναδείχθηκε από την εξέταση μεγάλου πλήθους αναφορών που εξέτασε ο Συνήγορος του Πολίτη (Δ).

Στο τέλος, παρουσιάζονται συγκεντρωτικά τα συμπεράσματα του Συνηγόρου του Πολίτη (Ε) και ακολουθούν οι προτάσεις (ΣΤ).

A. ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΤΟΥ ΣΥΝΗΓΟΡΟΥ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Ο Συνήγορος του Πολίτη διαχρονικά ασχολείται με το ζήτημα του χρόνου βεβαίωσης των ποσών των προστίμων του Κ.Ο.Κ. στους βεβαιωτικούς καταλόγους των Ο.Τ.Α. Α' βαθμού της χώρας και του χρόνου παραγραφής των εν λόγω αξιώσεων.

Ο εξαιρετικά μεγάλος αριθμός αναφορών πολιτών που δέχθηκε η Αρχή από τα πρώτα χρόνια λειτουργίας της σχετικά με το ανωτέρω ζήτημα, οδήγησε στην έκδοση **το έτος 2012** σχετικού Πορίσματος².

Με αυτό διατυπώθηκε η άποψη του Συνηγόρου του Πολίτη, ότι η Πράξη Βεβαίωσης Παράβασης οχήματος (κλήση) αποτελεί για τη διοίκηση νόμιμο τίτλο βεβαίωσης, καθώς και ότι η ταμειακή βεβαίωση των προστίμων του Κ.Ο.Κ. που επιβλήθηκαν με πράξεις βεβαίωσης παράβασης, θα πρέπει να διενεργείται αυστηρά εντός του μέγιστου διαστήματος των τριών ετών από την κτήση του τίτλου βεβαίωσης (σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 71 ν. 542/1977³).

² Πόρισμα ΣτΠ 24979/12.07.2012. Με το εν λόγω Πόρισμα ο Συνήγορος του Πολίτη είχε εισηγηθεί, πέραν των άλλων, τη νομοθετική ρύθμιση της υποχρέωσης των ΟΤΑ Α' βαθμού της χώρας για βεβαίωση των προστίμων του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας εντός τριών (3) ετών από την ημερομηνία της παράβασης και την κτήση της έκθεσης βεβαίωσης της παράβασης του οχήματος (κλήση).

³ Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 71 ν. 542/1977: «Η βεβαίωση οιοδήποτε φόρου, τέλους, προστίμου υπέρ του Δημοσίου μετά των πάσης φύσεως προσθέτων και υπέρ τρίτων ενεργείται εντός προθεσμίας τριών μηνών από τη λήξη του μηνός, εντός του οποίου εκτήθη ο τίτλος βεβαίωσης.... Η βεβαίωση δύναται να ενεργηθεί και μετά την πάροδο της τριμήνου προθεσμίας και ουχί πέραν των τριών ετών από της λήξεως του έτους εντός του οποίου εκτήθη ο τίτλος βεβαίωσης...».

Η ίδια θέση διατυπώθηκε έκτοτε επανειλημμένα σε Ετήσιες Εκθέσεις της Αρχής, όσο και στην Ειδική Έκθεση (2018) με τίτλο «Εσοδα Δήμων και Κράτος Δικαίου⁴», καθώς συνεχιζόταν η υποβολή σχετικών αναφορών από τους πολίτες στον Συνήγορο του Πολίτη.

Ωστόσο, μέχρι πρόσφατα, τόσο το Υπουργείο Εσωτερικών και κατά συνέπεια και οι Δήμοι της χώρας, θεωρούσαν ως νόμιμη την ταμειακή βεβαίωση των οφειλών και μετά την πάροδο της προβλεπόμενης από τον ν. 542/1977 τριετούς αποσβεστικής προθεσμίας.

Τα τελευταία δύο έτη, μετά την ψήφιση του ν. 5027/2023, προσέφυγε στον Συνήγορο του Πολίτη ένας εξαιρετικά σημαντικός αριθμός πολιτών για ζητήματα που ανέκυψαν με οφειλές τους, οι οποίες γεννήθηκαν από πρόστιμα που επιβλήθηκαν στο παρελθόν λόγω παραβάσεων διατάξεων του Κ.Ο.Κ. (κυρίως περί παράνομης στάθμευσης οχημάτων) σε Δήμους σε όλη την επικράτεια. Οι ανωτέρω οφειλές ανατρέχουν στο απώτερο παρελθόν (π.χ. τα πρόστιμα είχαν επιβληθεί τα έτη 2004, 2005, 2006 και εντεύθεν, αλλά ουδέποτε έκτοτε είχαν εισπραχθεί). Επιπρόσθετα, οι πολίτες στην πλειοψηφία τους διαμαρτύρονταν για την εκπρόθεσμη βεβαίωση των προστίμων επειδή δεν τους είχε επιδοθεί ατομική ειδοποίηση σχετικά με τις οφειλές τους, με αποτέλεσμα να αιτούνται την διαγραφή των μη νόμιμων προσαυξήσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 174 «Διαγραφή Χρεών» του ν. 3463/2006 «Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων».

Ο Συνήγορος του Πολίτη έχοντας γίνει αποδέκτης αυτών των αναφορών την τελευταία διετία, επεδίωξε συστηματικά με πλείστες ενέργειες ασκώντας τα διαμεσολαβητικά του καθήκοντα, να επιτύχει την ενιαία εφαρμογή από τους δήμους της χώρας της ισχύουσας νομοθεσίας (βλ. ιδίως άρθρο 71 του ν. 542/1977), παρά τα προσκόμματα που είχε δημιουργήσει η ασαφής και αντιφατική πολλές φορές στάση του Υπουργείου Εσωτερικών στο ζήτημα της αποσβεστικής προθεσμίας βεβαίωσης των προστίμων του Κ.Ο.Κ. (βλ. παρακάτω υπό Γ).

Στην προσπάθεια αυτή, ήδη από το έτος 2022 και πριν τη θέσπιση των μεταβατικών διατάξεων του ν. 5027/2023 και των υπ' αρ. 534/04.05.2023, υπ. αρ. πρωτ. 17729/23.02.2024 εγκύκλιων οδηγιών του Υπουργείου Εσωτερικών, ο Συνήγορος του Πολίτη απέστειλε το υπ' αρ. **326619/68445/15-12-2022** έγγραφο στη Διεύθυνση Οικονομικών Τ.Α. του Υπουργείου Εσωτερικών σε συνέχεια του υπ' αρ. **76771/17-11-2022**⁵ εγγράφου της, επισημαίνοντας την ανάγκη έκδοσης οδηγιών για την ενιαία εφαρμογή του εν λόγω θεσμικού πλαισίου.

⁴ Ειδική Έκθεση ΣτΠ 2018 με τίτλο «Εσοδα Δήμων και Κράτους Δικαίου»

https://old.synigoros.gr/resources/docs/greekombudsman_specialreport_localgovernmentrevenues_el.pdf.

⁵ Με αυτό, η αρμόδια διεύθυνση του Υπουργείου Εσωτερικών υιοθετούσε με σαφήνεια την πάγια θέση του Συνηγόρου του Πολίτη, δηλαδή ότι η κλήση αποτελεί τον νόμιμο τίτλο βεβαίωσης και ότι το ποσό

Περαιτέρω, στο πλαίσιο της διαβούλευσης του νομοσχεδίου του Υπουργείου Εσωτερικών⁶, το οποίο περιελάμβανε και ρύθμιση για τη βεβαίωση και είσπραξη εσόδων των Δήμων (η αιτιολογική έκθεση του οποίου αναφερόταν στην Ειδική Έκθεση του Συνηγόρου του Πολίτη για τα έσοδα των Δήμων), η Αρχή απηύθυνε στις 24.02.2023 το υπ' αρ. 10095/2023 έγγραφο με τις παρατηρήσεις της επί του άρθρου 38 του σχεδίου νόμου προς την αρμόδια Διαρκή Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης της Βουλής, επισημαίνοντας την ανάγκη παροχής διευκρινίσεων για τις περιπτώσεις που αφορούν στην βεβαίωση από τους Δήμους οφειλόμενων ποσών σε διάστημα μικρότερο των πέντε (5) ετών.

Μετά την θέσπιση των διατάξεων των ν. 5027/2023, 5043/2023 και των προαναφερόμενων σχετικών εγκύκλιων οδηγιών, ο Συνήγορος του Πολίτη για το ίδιο θέμα απέστειλε σχετικά έγγραφα στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις Αττικής, Δυτικής Ελλάδας, Πελοποννήσου και Ιονίου καθώς και της Κρήτης. Επίσης, στο πλαίσιο των διαμεσολαβητικών του αρμοδιοτήτων, στις 04.04.2023 πραγματοποίησε Συνάντηση Εργασίας στο γραφείο του Συνηγόρου του Πολίτη στη Θεσσαλονίκη με εργαζομένους στις Οικονομικές Υπηρεσίες Δήμων του Νομού Θεσσαλονίκης με θέμα «Βεβαίωση και Είσπραξη Δημοτικών Εσόδων», κατά την οποία συζητήθηκαν τόσο τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν διαχρονικά οι Υπηρεσίες αυτές, όσο και τα ζητήματα που αναμένονταν να ανακύψουν από την εφαρμογή του νόμου 5027/2023, ο οποίος είχε εν τω μεταξύ ψηφιστεί.

Περαιτέρω στις 03.02.2025 ο Συνήγορος του Πολίτη απέστειλε υπόψη του Υπουργού Εσωτερικών το υπ' αρ. 357221/6052/03-02-2025 έγγραφο με το οποίο ζήτησε την παράταση της προθεσμίας του άρθρου 25 του ν. 5143/2024⁷, ενώ έθεσε υπόψη του θέματα που είχαν ανακύψει από την εφαρμογή της εν λόγω διάταξης από τους Δήμους της χώρας.

του προστίμου που έχει επιβληθεί με αυτή θα πρέπει να βεβαιωθεί από τους Δήμους έως το διάστημα των τριών (3) ετών από την παραλαβή του.

⁶ Το Νομοσχέδιο με τίτλο: «Σύστημα Καινοτομίας στον δημόσιο τομέα – Ρυθμίσεις Γενικής Γραμματείας Ανθρωπίνου Δυναμικού Δημόσιου Τομέα – Ρυθμίσεις για τη λειτουργία των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού και των αποκεντρωμένων διοικήσεων και για την ευζωία των ζώων συντροφιάς – Λοιπές επείγουσες ρυθμίσεις του Υπουργείου Εσωτερικών».

⁷ Σύμφωνα με το άρθρο 25 "Ρύθμιση οφειλών προς τους Δήμους και τις Περιφέρειες" του ν. 5143/2024 Ρυθμίσεις για τους χερσαίους συνοριακούς σταθμούς, την ενίσχυση των Ο.Τ.Α. και λοιπές διατάξεις: «1. Κάθε είδους οφειλές προς τους Δήμους, τις Περιφέρειες και τα νομικά τους πρόσωπα, από φυσικά πρόσωπα τα οποία πληρούν τα κριτήρια του ευάλωτου οφειλέτη, σύμφωνα με την περ. α) του άρθρου 217 του ν. 4738/2020 (Α' 207), περί ευάλωτου οφειλέτη, και έχουν εκδώσει βεβαίωση ευάλωτου οφειλέτη, σύμφωνα με την περ. β) του ίδιου άρθρου, εφόσον αυτές έχουν βεβαιωθεί έως την 31η.10.2024, δύναται, ύστερα από αίτηση του οφειλέτη προς την αρμόδια για την είσπραξή τους υπηρεσία του οικείου δήμου ή της οικείας περιφέρειας ή του νομικού τους προσώπου, να ρυθμίζονται και να καταβάλλονται με απαλλαγή από τις προσαυξήσεις και τόκους εκπρόθεσμης καταβολής του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν. 4978/2022, Α' 190), καθώς και από τα πρόστιμα λόγω εκπρόθεσμης υποβολής ή μη υποβολής ή ανακριβούς δήλωσης ή λόγω μη καταβολής τέλους, ως εξής:».

Στις 21.02.2025 κλιμάκιο επιστημόνων του Συνηγόρου του Πολίτη με επικεφαλής την Βοηθό Συνήγορο του Κύκλου Σχέσεων Κράτους - Πολίτη πραγματοποίησε Συνάντηση Εργασίας στο Υπουργείο Εσωτερικών μεταξύ στελεχών της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Αναπτυξιακής Πολιτικής, στην οποία επισημάνθηκε από πλευράς του αρμόδιου Υπουργείου, ότι τόσο η υπ' αρ. 534/04-05-2023 εγκύκλιος, όσο και η τελευταία υπ' αρ. 17729/23.02.2024 είναι σαφείς επί των διατάξεων του άρθρου 71 του ν. 542/1977 καθώς και της χρονικής αφετηρίας για τον υπολογισμό της νόμιμης προθεσμίας βεβαίωσης των αυτοτελών προστίμων του Κ.Ο.Κ. καθώς και ότι το εν λόγω ζήτημα δεν χρήζει περαιτέρω έγγραφων διευκρινίσεων.

Στις 24.02.2025 κλιμάκιο επιστημόνων του Συνηγόρου του Πολίτη με επικεφαλής την Βοηθό Συνήγορο του Κύκλου Σχέσεων Κράτους - Πολίτη πραγματοποίησε Συνάντηση Εργασίας στην έδρα της Αποκεντρωμένης Κρήτης, με εκπροσώπους των Δήμων Ηρακλείου, Χανίων και Ρεθύμνου, προκειμένου να διευκρινιστούν ζητήματα σχετικά με το ζήτημα της αποσβεστικής προθεσμίας βεβαίωσης των προστίμων του Κ.Ο.Κ., ενώ στο ίδιο πλαίσιο διαμεσολάβησης κλιμάκια επιστημόνων του Συνηγόρου του Πολίτη πραγματοποίησαν συναντήσεις εργασίας και με άλλους Δήμους της χώρας όπως με το Δήμο Αγίας Παρασκευής, Κατερίνης.

Περαιτέρω, και στο πλαίσιο ευρύτερης ενημέρωσης των πολιτών της χώρας περί των οφειλών τους προς τους Δήμους, οι οποίες προέρχονταν από πρόστιμα του Κ.Ο.Κ. τα οποία είχαν επιβληθεί κατά το παρελθόν, καθώς και για το κρίσιμο θέμα της αποσβεστικής προθεσμίας βεβαίωσης αυτών των προστίμων του Κ.Ο.Κ. από τους Δήμους της χώρας, ο Συνήγορος του Πολίτη την τελευταία διετία εξέδωσε Δελτία Τύπου και Συνόψεις Διαμεσολάβησης, τα οποία είναι αναρτημένα στην ιστοσελίδα της Αρχής⁸.

⁸ - Τον Φεβρουάριο του έτους 2024 εξέδωσε την Σύνοψη Διαμεσολάβησης με θέμα "Ρύθμιση παραγραφής οφειλών από παραβάσεις του ΚΟΚ - Σε εκκρεμότητα οι οφειλές παρελθόντων ετών": <https://www.synigoros.gr/el/category/o.t.a./post/synopsh-diamesolabhshs-or-ry8mish-paragrafhs-ofeilwn-apo-parabaseis-toy-kok-se-ekkremonthta-oi-ofeiles-parelthontwn-etwn>.

- Τον Μάρτιο του έτους 2024 εξέδωσε το Δελτίο Τύπου με τίτλο "Αποσβεστική προθεσμία βεβαίωσης των προστίμων του ΚΟΚ από τους Δήμους της χώρας":

<https://www.synigoros.gr/el/category/o.t.a./post/deltio-typoy-or-aposbestikh-prodesmia-bebaiwshs-twn-prostimwn-toy-kok-apo-toys-dhmoys-ths-xwras>,

- Τον Ιούλιο του έτους 2024 την Σύνοψη Διαμεσολάβησης με τίτλο "Διαγραφή οφειλών από κλήσεις Κ.Ο.Κ. που βεβαιώθηκαν μετά την τριετία:

<https://www.synigoros.gr/el/category/o.t.a./post/synopsh-diamesolabhshs-or-diagrafh-ofeilwn-apo-klhseis-k.o.k.-poy-bebaiw8hkan-meta-thn-trietia>

- Τον Οκτώβρη του έτους 2024 εξέδωσε το Δελτίο Τύπου με τίτλο "Πρόβλεψη νέας δυνατότητας ρύθμισης σε έως 60 δόσεις οφειλών προς ΟΤΑ για ευάλωτους/μη ευάλωτους οφειλέτες - ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ έως 31.1.2025":

<https://www.synigoros.gr/el/category/o.t.a./post/deltio-typoy-or-problepsh-neas-dynatothtas-ry8mishs-se-ews-60-doseis-ofeilwn-pros-ota-gia-eyalwtoussmh-eyalwtouss-ofeiletes-prodesmia-ews-31.1.2025>.

B. ΤΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΙ Η ΣΥΝΑΦΗΣ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

Από την εξέταση του μεγάλου πλήθους αναφορών, των οποίων έγινε αποδέκτης ο Συνήγορος του Πολίτη, ιδίως την τελευταία διετία, προκύπτει, ότι κρίσιμο ζήτημα, όσον αφορά την βεβαίωση και είσπραξη των προστίμων του Κ.Ο.Κ., αποτελεί το τι συνιστά νόμιμο τίτλο (από την απόκτηση του οποίου εκκινεί η τριετής αποσβεστική προθεσμία).

Δεδομένου, ότι δεν υπήρχε (ούτε υπάρχει ακόμα) ρητή νομοθετική πρόβλεψη περί της προθεσμίας ταμειακής βεβαίωσης των αυτοτελών προστίμων (όπως τα πρόστιμα του Κ.Ο.Κ.), το Υπουργείο Εσωτερικών με έγγραφά του κατά το παρελθόν και τις πρόσφατες προαναφερόμενες εγκύκλιες οδηγίες (534/2023 και 17729/2024), υπήγαγε αυτά στις διατάξεις του άρθρου 71 του ν. 542/1977.

Σύμφωνα με το άρθρο 71 ν. 542/1977:

*«1. Η βεβαίωσις οιοδήποτε φόρου, τέλους, προστίμου, δικαιώματος ή εισφοράς υπέρ του Δημοσίου μετά των πάσης φύσεως προσθέτων και υπέρ τρίτων, ενεργείται εντός προθεσμίας τριών μηνών από της λήξεως του μηνός εντός του οποίου εκτήθη ο τίτλος βεβαιώσεως. Η παράλειψις της βεβαιώσεως εντός της προθεσμίας ταύτης, συνιστώσα πειθαρχικόν αδίκημα, επισύρει, κατά των υπευθύνων, τας υπό του Ν. 1811/1951 "περί Κώδικος Καταστάσεως των δημοσίων διοικητικών υπαλλήλων", ως ούτος τροποποιηθείς ισχύει, προβλεπομένας ποινάς. Ανεξαρτήτως των υπό του προηγουμένου εδαφίου οριζομένων, **η βεβαίωσις δύναται να ενεργηθή και μετά την πάροδον της τριμήνου προθεσμίας και ουχί πέραν των τριών ετών, από της λήξεως του έτους εντός του οποίου εκτήθη ο τίτλος βεβαιώσεως**».*

Πάγια θέση του Συνηγόρου είναι ότι η πράξη βεβαίωσης παράβασης Κ.Ο.Κ. φέρει τα στοιχεία εκείνα που κατά το νόμο την καθιστούν νόμιμο τίτλο προς είσπραξη.

Συναφώς, στις σχετικές διατάξεις του **άρ. 2 ΚΕΔΕ και του άρ. 51 π.δ. 16/89** ορίζεται ρητά ότι:

*«4. Για την είσπραξη των δημοσίων εσόδων απαιτείται νόμιμος τίτλος. Με την εξαίρεση των φόρων και των λοιπών δημοσίων εσόδων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κ.Φ.Δ., για τα οποία εφαρμόζεται αποκλειστικά ο ως άνω Κώδικας, **νόμιμο τίτλο αποτελούν: α) τα έγγραφα στα οποία οι αρμόδιες αρχές προσδιορίζουν σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις τον οφειλέτη, το είδος, το ποσό και την αιτία της οφειλής, β) τα δημόσια ή ιδιωτικά έγγραφα από τα οποία αποδεικνύεται η οφειλή, γ) τα δημόσια ή ιδιωτικά έγγραφα από τα οποία πιθανολογείται η οφειλή, ως προς την ύπαρξη και το ποσό αυτής, κατά την έννοια του άρθρου 347 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (Κ.Πολ.Δ.)**».*

Επομένως, από τις ως άνω διατάξεις προκύπτει, ότι η πράξη βεβαίωσης παράβασης, στην οποία δεν προσδιορίζεται το πρόσωπο του παραβάτη αλλά αναγράφονται το ποσό και η αιτία, αποτελεί νόμιμο τίτλο. Ειδικότερα, ο νομοθέτης αναγνωρίζει τρεις περιπτώσεις νόμιμων τίτλων, στις δε δύο από αυτές (περιπτώσεις β' και γ' της παρ. 4 του άρ. 2 ΚΕΔΕ) προβλέπεται η ύπαρξη νόμιμου τίτλου και χωρίς τα στοιχεία του οφειλέτη, με μόνη την οφειλή και ενδεχομένως και το ποσό αυτής, όπως ακριβώς συμβαίνει συνήθως στις πράξεις βεβαίωσης παράβασης για παράνομη στάθμευση, όπου αναγράφεται το οφειλόμενο ποσό και η οφειλή ως προς την αιτία της (παράβαση συγκεκριμένων διατάξεων Κ.Ο.Κ.). Αναφέρονται, δε, στην κλήση και τα στοιχεία του οχήματος, και με βάση αυτό, ακόμα και αν κατά τη στιγμή της έκδοσης του νόμιμου τίτλου, δεν είναι γνωστό στο αστυνομικό όργανο, ωστόσο είναι βέβαιο και γνωστό στη διοίκηση εν γένει το όνομα και του παραβάτη-κυρίου του οχήματος.

Τούτων δοθέντων ο Συνήγορος του Πολίτη, είναι της άποψης ότι η πράξη βεβαίωσης παράβασης Κ.Ο.Κ. φέρει τα στοιχεία εκείνα που κατά το νόμο την καθιστούν νόμιμο τίτλο.

Εξάλλου, αν ο νομοθέτης επιθυμούσε να ρυθμίσει διαφορετικά τα παραπάνω, λόγω ακριβώς της αδυναμίας συλλογής στοιχείων την οποία γνωρίζει και υφίσταται επί μακρόν, θα το είχε πράξει και θα είχε ορίσει ότι ειδικά για τις περιπτώσεις αυτές (βεβαίωση παραβάσεων Κ.Ο.Κ. με άγνωστο το όνομα του παραβάτη κατά το χρονικό σημείο διαπίστωσης της παράβασης), ο νόμιμος τίτλος πρέπει να φέρει τα στοιχεία του παραβάτη ή ότι η αποσβεστική προθεσμία δεν εκκινεί πριν τη συλλογή των στοιχείων αυτών, κάτι που ουδέποτε έπραξε σε καμία εκ των τροποποιήσεων των σχετικών διατάξεων που ακολούθησαν.

Είναι βέβαια γεγονός ότι η σχετική διάταξη του **άρθρου 71 του ν. 542/1977 (Α' 41)**, στην οποία γίνεται αναφορά στον όρο «κτήση» του τίτλου (και όχι έκδοση), αποτελεί ένα πεπαλαιωμένο θεσμικό πλαίσιο, καταλείποντας περιθώρια στους δήμους για διαφορετικές ερμηνείες για τον υπολογισμό της αφετηρίας υπολογισμού της αποσβεστικής προθεσμίας. Πράγματι, οι δήμοι, επικαλούμενοι συχνά τις δυσχέρειες εξεύρεσης των παλαιών τίτλων βεβαίωσης και των στοιχείων των παραβατών, προέβαιναν στην εκπρόθεσμη βεβαίωση των οφειλών, μετά την ανεύρεση των πλήρων στοιχείων του παραβάτη, οποτεδήποτε και αν επιτυγχανόταν, μεταφέροντας έτσι τις συνέπειες της αδυναμίας εντοπισμού του οφειλέτη και έγκαιρης είσπραξης, στους πολίτες.

Ωστόσο, οι εν λόγω επικληθείσες δυσχέρειες, τις οποίες γνωρίζει εδώ και χρόνια ο Συνήγορος του Πολίτη, έχουν ληφθεί υπόψη από τον νομοθέτη κατά την αποτύπωση του χρονικού ορίου νόμιμης βεβαίωσης, **θεσπίζοντας ως κανόνα την τρίμηνη περίοδο για την βεβαίωση των**

οφειλών (στο σημείο αυτό ο Κ.Ο.Κ. βέβαια δεν λαμβάνει υπόψη ότι την αρμοδιότητα είσπραξης έχουν πλέον οι ταμειακές υπηρεσίες των Δήμων⁹ και όχι οι Δ.Ο.Υ.).

Ακριβώς προς την κατεύθυνση τήρησης της ως άνω προθεσμίας, έχει προ πολλού προβλεφθεί και η υποχρέωση των Αστυνομικών Υπηρεσιών να αποστέλλουν στο τέλος κάθε μήνα τα έντυπα των κλήσεων, ταξινομημένα σε δύο κατηγορίες, ανάλογα με το εάν έχουν ή όχι εξοφληθεί, στους αντίστοιχους δικαιούχους Ο.Τ.Α¹⁰. Ομοίως, το διάστημα των τριών μηνών, ως προθεσμία βεβαίωσης των προστίμων του Κ.Ο.Κ. αναφέρεται και στο νομοθέτημα του ίδιου του Κ.Ο.Κ. (ν. 2696/1999, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει), και συγκεκριμένα στην παρ. 5 του άρθρου 104¹¹, στην οποία αναφέρεται, ότι πρόστιμα του Κ.Ο.Κ. τα οποία δεν έχουν καταβληθεί εντός του διαστήματος των δύο (2) μηνών από την επιβολή τους, **βεβαιώνονται υποχρεωτικά εντός του διαστήματος των τριών μηνών από τον οικείο ΟΤΑ στην Δ.Ο.Υ.** του παραβάτη οφειλέτη (στο σημείο αυτό ο νομοθέτης του Κ.Ο.Κ. βέβαια δεν λαμβάνει υπόψη ότι την αρμοδιότητα είσπραξης έχουν πλέον οι ταμειακές υπηρεσίες των Δήμων και όχι οι Δ.Ο.Υ.¹²).

Κατ' εξαίρεση, ο νομοθέτης, αναγνωρίζοντας τις δυσκολίες που ιδίως κατά το παρελθόν υπήρχαν στην άντληση των στοιχείων, αναγνώρισε την δυνατότητα βεβαίωσης εκτός τριμήνου αλλά **εντός τριετίας, διάστημα υπερπολλαπλάσιο του κανόνα των τριών μηνών**, το οποίο το έθεσε έτσι ως απώτατο όριο βεβαίωσης των οφειλών. Συνεπώς, η ταμειακή βεβαίωση πέραν του τριμήνου πρέπει να γίνεται κατ' εξαίρεση και όχι κατά κανόνα, ενώ η **ταμειακή βεβαίωση πέραν της τριετίας αποτελεί ευθεία παραβίαση του απώτατου αυτού χρονικού ορίου αποσβεστικής προθεσμίας**.

⁹ Άρθρ.166, 166^Α, 167 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006) ως ισχύουν.

¹⁰ Βλ. άρθρο 3 της υπ' αριθμ. 45881/2004 ΚΥΑ (ΦΕΚ 1479, τ. Β') στο οποίο ορίζεται, ότι: «Οι Αστυνομικές Υπηρεσίες, στο τέλος κάθε μήνα, ταξινομούν το σύνολο των εντύπων επιβολής προστίμων (κλήσεων), με κριτήριο το δικαιούχο Ο.Τ.Α. και την καταβολή ή μη του προστίμου, με βάση τις ανωτέρω καταστάσεις. Τα έντυπα των κλήσεων, ταξινομημένα σε δύο κατηγορίες, ανάλογα με το αν έχουν πληρωθεί ή όχι, αποστέλλονται επίσης στο τέλος κάθε μήνα, από τις Αστυνομικές Υπηρεσίες στους αντίστοιχους δικαιούχους Ο.Τ.Α.».

¹¹ Σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 104 του Κ.Ο.Κ.: «Τα πρόστιμα από τις διοικητικές παραβάσεις του Κ.Ο.Κ., που δεν καταβλήθηκαν εντός της αναφερόμενης προθεσμίας των δύο (2) μηνών, βεβαιώνονται υποχρεωτικά, εντός χρονικού διαστήματος τριών (3) μηνών, από τον οικείο Ο.Τ.Α., στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. φορολογίας του παραβάτη. Η βεβαίωση των προστίμων αυτών γίνεται με τη σύνταξη και αποστολή χρηματικών καταλόγων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 58 του π.δ. 16/1989 όπως ισχύει, εισάγονται σε Ειδικό Κωδικό Αριθμό Εσόδου του Κρατικού Προϋπολογισμού, τα δε εισπραττόμενα ποσά, μετά την αφαίρεση των δαπανών είσπραξης, αποδίδονται κατά τετράμηνο στο Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, το οποίο τα διανέμει στους Ο.Τ.Α. με βάση συντελεστές κατανομής, που καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης που εκδίδεται ύστερα από πρόταση της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδος».

¹² Αρ. 166, 166^Α, 167 Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006), όπως ισχύουν.

Εξάλλου, η ταμειακή βεβαίωση πέραν της τριετίας είναι καταχρηστική, καθώς αποτελεί καταστρατήγηση τόσο της λειτουργίας της αποσβεστικής προθεσμίας, η οποία επιτάσσει οι διαφορές των εννόμων σχέσεων να επιλύονται ή να τερματίζουν και οι αξιώσεις να αναζητούνται μέσα σε χρονικά πλαίσια που δικαιολογούνται κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας σε ένα κράτος δικαίου και χρηστής διοίκησης, όσο και της εν γένει λειτουργίας και του πνεύματος του νόμου αναφορικά με την επιβολή προστίμων Κ.Ο.Κ., ο χαρακτήρας των οποίων είναι, ως γνωστόν, πρωτίστως αποτρεπτικός μελλοντικών παραβάσεων και παιδευτικός και όχι εισπρακτικός. Μία οφειλή από παράβαση Κ.Ο.Κ. και δη παράβαση λόγω παράνομης στάθμευσης, όπως η πλειονότητα εξ αυτών, που βεβαιώνεται έτη, συχνά και δεκαετίες, μετά την τέλεσή της, επειδή η διοίκηση αδυνατεί να προσδιορίσει τον παραβάτη, έχει απωλέσει την λειτουργία για την οποία θεσπίστηκε, την αποτροπή τέλεσης παρόμοιων παραβάσεων στο μέλλον από τον ίδιο παραβάτη, καθώς αυτός δεν επιβαρύνεται με κανένα πρόστιμο επί μακρά σειρά ετών, κατά τα οποία επίσης για τον ίδιο λόγο δεν αποτρέπεται να τελεί νέες παραβάσεις. Επιπρόσθετα και η νομολογία πάγια δέχεται ότι η τριετής προθεσμία άρχεται από την **κτήση του τίτλου βεβαίωσης (κλήση)**, συμβάλλοντας καθοριστικά στην αποσαφήνιση του όρου του νόμιμου τίτλου κατά την είσπραξη εσόδων από τους δήμους.

Ενδεικτικά, αναφέρεται η υπ. αρ. 3618/2020 απόφαση του Διοικητικού Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, η οποία έκρινε ότι:

« 9. Επειδή, περαιτέρω, ο ανακόπτων προβάλλει ότι, κατά το χρόνο διενέργειας των προσβαλλόμενων υπ' αρ. 28 έως και 34 ταμειακών εγγραφών (17.3.2004), το δικαίωμα του καθ' ου Δήμου να προβεί σε ταμειακή βεβαίωση των σχετικών οφειλών, που προέρχονται από πρόστιμα για παραβάσεις Κ.Ο.Κ. επιβληθέντα κατά το χρονικό διάστημα από το 1998 έως το 2001, είχε υποπέσει σε παραγραφή. Ο λόγος αυτός πρέπει να γίνει δεκτός ως βάσιμος, διότι, σύμφωνα με τα όσα έγιναν δεκτά στην πέμπτη και στην έκτη σκέψη της παρούσας, **το δικαίωμα των Ο.Τ.Α. να προβαίνουν σε ταμειακή βεβαίωση των απαιτήσεών τους υπόκειται, σύμφωνα με το άρθρο 71 παρ. 1 του ν. 542/1977, σε τριετή αποσβεστική προθεσμία, αφετηρία της οποίας είναι το τέλος του έτους εντός του οποίου εκτήθη ο σχετικός τίτλος βεβαίωσης, στην προκειμένη δε περίπτωση από το τέλος των ετών 1998, 1999, 2000 και 2001, εντός των οποίων επιβλήθηκαν τα ανωτέρω πρόστιμα, μέχρι την 17.3.2014, ημερομηνία κατά την οποία αυτά βεβαιώθηκαν ταμειακά {.....}, παρήλθε χρονικό διάστημα μεγαλύτερο της ως άνω τριετούς αποσβεστικής προθεσμίας. Συνεπώς, οι εν λόγω ταμειακές εγγραφές είναι μη νόμιμες και πρέπει να ακυρωθούν.**».

Επίσης, στην με αρ. 13675/2023 απόφαση του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών, κρίθηκε ότι:

«14. Επειδή, τέλος, ο προβαλλόμενος ισχυρισμός, ότι, δηλαδή, παρήλθε άπρακτη η σχετικώς προβλεπόμενη στο άρθρο 71 παρ. 1 του ν. 542/1977 τριετής αποσβεστική προθεσμία για την ταμειακή βεβαίωση της συντριπτικής πλειοψηφίας των επίδικων προστίμων, δεδομένου του γεγονότος ότι αυτές, με εξαίρεση οκτώ εξ αυτών, έλαβαν χώρα προ της 13ης.11.2017, πρέπει να γίνει εν μέρει δεκτός. Τούτο, διότι βάσει όσων έγγίνα δεκτά στη σκέψη 7 της παρούσας, η αρμοδιότητα των Δήμων να προβαίνουν σε ταμειακή βεβαίωση των απαιτήσεών τους υπόκειται, σύμφωνα με το άρθρο 71 παρ. 1 του ν. 542/1977, σε τριετή αποσβεστική προθεσμία, αφετηρία της οποίας είναι το τέλος του έτους εντός του οποίου εκτήθη ο σχετικός τίτλος. Εν προκειμένω, **το 2016 εκδόθηκαν 114 βεβαιώσεις παράβασης**. Επιπροσθέτως, ο ανακόπτων δε καταλήφθηκε επ' αυτοφώρω να διαπράττει τις αντίστοιχες παραβάσεις, ώστε να καταστούν αμέσως γνωστά τα στοιχεία ταυτότητάς του. Συνεπώς, ο προσδιορισμός αυτού ως υπόχρεου προσώπου για την καταβολή των επιβληθέντων προστίμων (λογίζεται ότι) έγινε, το πρώτον, με τις καταλογιστικές εγγραφές στον βεβαιωτικό κατάλογο του οικείου έτους, με αποτέλεσμα η παραπάνω τριετής, για τον λόγο αυτό, προθεσμία να ξεκινήσει στο τέλος (31.12) του 2016 και να έχει συμπληρωθεί έως το χρόνο της εν στενή εννοία βεβαίωσης των οικείων (114) ένδικων οφειλών, όπως βασίμως προβάλλει ο ανακόπτων. Αντιθέτως, οι ταμειακές βεβαιώσεις των οφειλών του, που προέρχονται από πρόστιμα επιβληθέντα κατά τη διάρκεια του 2017, εχώρησαν δια της εγγραφής τους στο σχετικό χρηματικό κατάλογο (...../...../2020) εντός τριετίας από το τέλος του έτους επιβολής αυτών (2017) απορριπτομένων των περί του αντιθέτου ισχυρισμών του ανακόπτοντος (πρβλ. ΣτΕ 2944/2008)»

Ομοίως, σύμφωνα με την υπ' αρ. 411/2020 απόφαση του Πρωτοδικείου Ρόδου:

«...11. Επειδή, με τα δεδομένα αυτά, το Δικαστήριο λαμβάνει υπόψη, ότι σύμφωνα με το άρθρο 71 παρ. 1 του ν. 542/1977 (βλ. όγδοη σκέψη της παρούσας), το οποίο εφαρμόζεται αναλογικά και στους Ο.Τ.Α., οι τελευταίοι δεν δύνανται να προβούν σε ταμειακή βεβαίωση (βεβαίωση εν στενή εννοία) απαιτήσεων μετά την πάροδο τριετίας από τη λήξη του έτους εντός του οποίου εκτήθησαν οι σχετικοί τίτλοι βεβαίωσης (πρβλ. ΔΕφΑΘ 3402/2019), και ότι, ως εκ τούτου, εν προκειμένω, οι επίδικες οφειλές, προερχόμενες από τις ως άνω παραβάσεις του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας, **δεν ήταν δυνατόν να βεβαιωθούν ταμειακά (βεβαίωση εν στενή εννοία) μετά την πάροδο τριετίας από το τέλος του έτους εντός του οποίου εκδόθηκαν οι σχετικές πράξεις βεβαίωσης παράβασης**. Εξάλλου, η προβλεπόμενη από το άρθρο 2 παρ. 1 του α.ν. 344/1968 πενταετής αποσβεστική προθεσμία αφορά στη διενέργεια της εν ευρεία εννοία βεβαίωσης του φόρου, τέλους, εισφοράς κ.λπ., και όχι στην ταμειακή βεβαίωση αυτών (εν στενή εννοία βεβαίωση) [πρβλ. ΣτΕ 1990/1999, 4262/1986, 3825/1977, ΔΕφΠατρ 149/2019], απορριπτομένου του περί του αντιθέτου ισχυρισμού του καθ' ου...» 2. **Ο νομοθέτης προέβλεψε το εύλογο χρονικό διάστημα**

των τριών ετών από κτήση του νόμιμου τίτλου, εντός του οποίου οι Δήμοι νομιμοποιούνται να προβούν στην εν στενή εννοία βεβαίωση της οφειλής. Εντός του διαστήματος αυτού, έχουν τη δυνατότητα να ολοκληρώσουν την αναζήτηση της ταυτότητας του οφειλέτη και να προβούν στους απαιτούμενους διασταυρωτικούς ελέγχους.».

Γ. ΟΙ ΟΔΗΓΙΕΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΔΗΜΟΥΣ

Το Υπουργείο Εσωτερικών, με την αρμοδιότητα της εποπτείας των Δήμων καθώς και του έχοντος τη νομοθετική πρωτοβουλία για το προαναφερθέν θεσμικό πλαίσιο, όσον αφορά στο επίμαχο ζήτημα του χρόνου και της διαδικασίας βεβαίωσης και είσπραξης των προστίμων του Κ.Ο.Κ., δημιούργησε και συντήρησε για δύο δεκαετίες περίπου μια άκρως ασαφή συνθήκη, προκαλώντας εύλογη σύγχυση στις Οικονομικές Υπηρεσίες των Δήμων, οι οποίες εξ αυτού του λόγου εφάρμοζαν τις εκάστοτε σχετικές διατάξεις και τις ερμηνευτικές εγκυκλίους κατά το δοκούν.

Καταρχάς, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, δεδομένου ότι δεν υπήρχε (ούτε υπάρχει ακόμα) ρητή νομοθετική πρόβλεψη περί της προθεσμίας ταμειακής βεβαίωσης των αυτοτελών προστίμων (όπως τα πρόστιμα του Κ.Ο.Κ.), το Υπουργείο Εσωτερικών υπήγαγε αυτά στις διατάξεις του άρθρου 71 του ν. 542/1977.

Ειδικότερα:

2007: Ήδη από το 2007 η Διεύθυνση Οικονομικών ΟΤΑ του Υπουργείου Εσωτερικών με το υπ' αρ. 29281/09-07-2007¹³ έγγραφο του Προϊσταμένου της Γενικής Διεύθυνσης Τοπικής

¹³ Σύμφωνα με το υπ' αρ. 29281/09-07-2007 έγγραφο της Διεύθυνσης Οικονομικών ΟΤΑ του Υπουργείου Εσωτερικών:

«[...] Δεδομένου ότι δεν υφίστατο ρητή νομοθετική πρόβλεψη περί της προθεσμίας ταμειακής βεβαίωσης των αυτοτελών προστίμων, αυτά υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 71 του νόμου 542/77 που ορίζει ότι:

«η βεβαίωση οιοδήποτε φόρου, τέλους, προστίμου υπέρ του Δημοσίου μετά των πάσης φύσεως προσθέτων και υπέρ τρίτων ενεργείται εντός προθεσμίας τριών μηνών από τη λήξη του μηνός, εντός του οποίου εκτήθη ο τίτλος βεβαίωσης.... Η βεβαίωση δύναται να ενεργηθεί και μετά την πάροδο της τριμήνου προθεσμίας και ουχί πέραν των τριών ετών από της λήξεως του έτους εντός του οποίου εκτήθη ο τίτλος βεβαίωσης...».

Στις περιπτώσεις των προστίμων παράνομης στάθμευσης, όπου τα στοιχεία του οφειλέτη είναι άγνωστα, ο τίτλος βεβαίωσης (έντυπο βεβαίωσης της παράβασης) καθίσταται νόμιμος και η βεβαίωση εφικτή μόλις ανευρεθούν από τον ΟΤΑ τα στοιχεία του οχήματος, ήτοι όταν περιέλθουν στην αρμόδια υπηρεσία του Δήμου στοιχεία από τις βάσεις δεδομένων του ΚΕΠΥΟ. Το έντυπο της πράξης βεβαίωσης παράβασης (κλήσης), όταν περιέλθει στον ΟΤΑ και επί αυτού αναφέρονται μόνο το είδος της παράβασης, το προβλεπόμενο διοικητικό πρόστιμο και τα στοιχεία του οχήματος, χωρίς ταυτόχρονα να προσδιορίζεται το πρόσωπο του παραβάτη – οφειλέτη (οδηγός ή κάτοχος του οχήματος) δεν αποτελεί νόμιμο τίτλο βεβαίωσης και το πρόστιμο δεν μπορεί να βεβαιωθεί.

Αυτοδιοίκησης προς τον Συνήγορο του Πολίτη, υποστήριξε, ότι χρονική αφετηρία των προθεσμιών που ορίζονται με το άρθρο 71, παρ. 1 του ν. 542/77 θεωρείται η στιγμή που ο ΟΤΑ έχει στην κατοχή του τα πλήρη στοιχεία του τίτλου βεβαίωσης (στην ουσία το όνομα του παραβάτη-οφειλέτη και το ΑΦΜ του), ανεξαρτήτως του χρόνου που μεσολάβησε από την ημερομηνία βεβαίωσης της παράβασης (έκδοσης της κλήσης) από την αρμόδια αστυνομική Αρχή.

Επιπλέον, στο ίδιο υπ' αρ. 29281/09-07-2007 έγγραφο της Διεύθυνσης Οικονομικών Ο.Τ.Α. του Υπουργείου Εσωτερικών αναφερόταν, ότι η πενταετής αποσβεστική προθεσμία που προβλέπει το άρθρο 2, παρ. 1 του α.ν. 344/68 αφορά στην ταμειακή βεβαίωση εσόδων που προέρχονται συγκεκριμένα από φόρους, τέλη, δικαιώματα εισφορές και αντίτιμο προσωπικής εργασίας¹⁴. Δηλαδή, τα έσοδα των δήμων από φόρους, τέλη, δικαιώματα, εισφορές και αντίτιμο προσωπικής εργασίας, βεβαιώνονται ταμειακά αυστηρά εντός πέντε ετών από τη λήξη του οικονομικού έτους στο οποίο ανάγονται. Σε περιπτώσεις, όπου η διοίκηση προβεί σε ταμειακή βεβαίωση μετά την πενταετία οφείλει να επικαλεστεί και να αποδείξει, ότι οι ενέργειές της προς αναζήτηση του υπόχρεου απέβησαν άκαρπες.

Έτσι, το Υπουργείο Εσωτερικών, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο ανωτέρω έγγραφό του, φαινόταν να μην θεωρεί νόμιμο τίτλο την Πράξη Βεβαίωσης Παράβασης οχήματος (κλήση), ενώ προέβαινε στη ρύθμιση όμοιων περιπτώσεων (αποσβεστική προθεσμία βεβαίωσης δημοτικών εσόδων) **με εμφανώς ανόμοιο τρόπο, δημιουργώντας απόλυτη σύγχυση στις**

Ως εκ τούτου, σε αυτές τις περιπτώσεις νόμιμος τίτλος είσπραξης όπως αυτός προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 51 του π.δ. 16/89 και του άρθρου 2 του ΚΕΔΕ είναι ο χρηματικός κατάλογος στον οποίο είναι καταχωρημένα τα στοιχεία των τίτλων βεβαίωσης και τα στοιχεία των φορολογούμενων. Ενόψει των ανωτέρω, χρονική αφετηρία των προθεσμιών που ορίζονται με το άρθρο 71, παρ. 1 του ν.542/77 θεωρείται η στιγμή που ο ΟΤΑ έχει στην κατοχή του τα πλήρη στοιχεία του τίτλου βεβαίωσης, ανεξαρτήτως του χρόνου που μεσολάβησε από την ημερομηνία βεβαίωσης της παράβασης από την αρμόδια Αρχή».

Υπό την ανωτέρω έννοια και κατά πάγια νομολογία του Αρείου Πάγου, η πάροδος της τριετίας θα πρέπει να θεωρείται ως σημείο έναρξης (χρονική στιγμή της κατά πλάσμα θεωρούμενης ταμειακής βεβαίωσης) της παραγραφής του δικαιώματος είσπραξης που ορίζεται για τις απαιτήσεις αυτές, δηλαδή της εικοσαετίας».

¹⁴ Σύμφωνα με το άρθρο 2 του ν. 344/1968, όπως ίσχυε πριν την κατάργησή του με τις διατάξεις του άρθρου 73 του ν. 5027/2023:

«1. Η βεβαίωση των φόρων, τελών, δικαιωμάτων, εισφορών και αντιτίμου προσωπικής εργασίας ενεργείται υπό των δήμων και κοινοτήτων εντός αποσβεστικής προθεσμίας πέντε ετών από της λήξεως του οικονομικού έτους, εις ο ανάγονται.

Κατ'εξάιρση είναι δυνατή η βεβαίωση μετά την πάροδο της παραπάνω προθεσμίας αν:

α) είναι άγνωστος ο υπόχρεος, β) έχει ακυρωθεί μετά την πάροδο της πενταετίας η φορολογική εγγραφή για το λόγο ότι ο υπόχρεος δεν έλαβε γνώση της εγγραφής, γ) η βεβαίωση έγινε σε πρόσωπο που δεν είναι μερική ή ολική φορολογική υποχρέωση και δ) η βεβαίωση έγινε για οικονομικό έτος διάφορο από αυτό που αφορά η φορολογική υποχρέωση».

Οικονομικές Υπηρεσίες των Δήμων της χώρας, καθώς η πλειοψηφία αυτών βεβαίωνε τα ποσά των προστίμων του Κ.Ο.Κ. πολλά έτη μετά την τριετία, άλλοι Δήμοι μετά το προαναφερόμενο διάστημα των πέντε (5) ετών και μεμονωμένες περιπτώσεις Δήμων ενεργούσαν σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 71 του ν. 542/1977 (εντός τριετίας).

2009: Στη συνέχεια και δύο χρόνια μετά το ως άνω υπ' αρ. 29281/09-07-2007 έγγραφο, η ίδια Διεύθυνση Οικονομικών ΟΤΑ του Υπουργείου Εσωτερικών με νεότερο υπ' αριθμ. 65171/09-11-2009 έγγραφο του Γενικού Προϊσταμένου της Διεύθυνσης, το οποίο απέστειλε στις Διευθύνσεις Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης καθώς και στις Διευθύνσεις Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Διοίκησης της χώρας υποστήριξε ότι **η κλήση αποτελεί νόμιμο τίτλο βεβαίωσης**.

Συγκεκριμένα στο εν λόγω έγγραφο το Υπουργείο Εσωτερικών ανέφερε ότι:

*«[...] Συναφώς θα θέλαμε να επισημάνουμε ότι, για την είσπραξη των προστίμων του Κ.Ο.Κ. από τους ΟΤΑ πραγματοποιείται καταρχήν εγγραφή σε χρηματικό κατάλογο (βεβαίωση εν ευρεία έννοια) βάσει της έκθεσης βεβαίωσης της παράβασης, που έχει συνταχθεί από το αρμόδιο αστυνομικό όργανο ή δημοτική αστυνομία), **η οποία και αποτελεί τον νόμιμο τίτλο βεβαίωσης**»¹⁵.*

Ωστόσο, από το έτος 2009 μέχρι και σήμερα ουδεμία επίκληση του εν λόγω εγγράφου δεν έγινε ούτε από τους Δήμους της χώρας, ούτε από την υπηρεσία που το εξέδωσε. Αντίθετα, συνεχιζόταν η επίκληση από τους Δήμους του προηγούμενου εγγράφου του ΥΠΕΣ του 2007. Οι Οικονομικές Υπηρεσίες των Δήμων της χώρας, για δύο (2) δεκαετίες περίπου, «οχυρώθηκαν» πίσω από το έγγραφο του Υπουργείου Εσωτερικών έτους 2007, προβαίνοντας στη βεβαίωση των ποσών των προστίμων του Κ.Ο.Κ., **οποτεδήποτε**, δηλαδή όταν θα είχαν πλέον ανευρεθεί τα στοιχεία των παραβατών-οφειλετών και σε πλείστες περιπτώσεις λίγο πριν την παρέλευση της εικοσαετούς παραγραφής είσπραξης της οφειλής.

2022: Στα τέλη του έτους 2022 και ενώ έχει ήδη μεσολαβήσει η μεταστροφή της νομολογίας στην οποία αναγνωριζόταν η προβλεπόμενη νομοθετικά τριετία ως εύλογο χρονικό διάστημα

¹⁵ Περαιτέρω στο ίδιο υπ' αρ. 65171/09-11-2009 έγγραφο του ΥΠΕΣ, το οποίο κοινοποιήθηκε στα Υπουργεία Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και Προστασίας του Πολίτη καθώς και στον Συνήγορο του Πολίτη, αναφέρεται ότι: «[...] Η εγγραφή στον χρηματικό κατάλογο γνωστοποιείται στον οφειλέτη με κοινοποίηση αποσπάσματος της εγγραφής. Στην ίδια κοινοποίηση πρέπει να ενημερώνεται για την αποκλειστική προθεσμία 60 ημερών (άρθρο 66 Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας) εντός της οποίας μπορεί να ασκήσει τα ένδικα μέσα κατά της εγγραφής του στο βεβαιωτικό κατάλογο (άρθρο 4 περ. 3 β.δ.17/5-15/06/1959). Τα διοικητικά πρόστιμα από παραβάσεις διατάξεων του Κ.Ο.Κ. επιβάλλονται από όργανα της ελληνικής ή δημοτικής αστυνομίας, οι πράξεις των οποίων αποτελούν εκτελεστές ατομικές διοικητικές πράξεις και οι διαφορές που προκύπτουν πριν από το στάδιο της αναγκαστικής είσπραξης αυτών είναι διοικητικές διαφορές ουσίας, προσβαλλόμενες με προσφυγή και υπαγόμενες στη δικαιοδοσία των διοικητικών δικαστηρίων.....».

για την βεβαίωση των προστίμων που προέρχονται από παραβάσεις του Κ.Ο.Κ.¹⁶ και ο Συνήγορος του Πολίτη είχε παρέμβει πολλάκις (βλ. παραπάνω υπό Α) προς την κατεύθυνση αυτή, διαφαίνεται μία προσπάθεια του Υπουργείου Εσωτερικών να αποσαφηνίσει το θολό τοπίο του παρελθόντος.

Έτσι, στο πλαίσιο διερεύνησης από την Αρχή πλήθους αναφορών για βεβαίωση παλαιότατων παραβάσεων Κ.Ο.Κ. ετών 1997-1998 από Δήμο, η αρμόδια Διεύθυνση Οικονομικών Τ.Α. του Υπουργείου Εσωτερικών απέστειλε σε προσφεύγοντα στην Αρχή πολίτη, το υπ' αρ. 76771/17.11.2022 έγγραφό της.

Με αυτό η αρμόδια διεύθυνση του Υπουργείου Εσωτερικών **υιοθετούσε με σαφήνεια την πάγια θέση του Συνηγόρου του Πολίτη, δηλαδή ότι η κλήση αποτελεί τον νόμιμο τίτλο βεβαίωσης και ότι το ποσό του προστίμου που έχει επιβληθεί με αυτή θα πρέπει να βεβαιωθεί από τους δήμους έως το διάστημα των τριών (3) ετών από την παραλαβή του¹⁷.**

¹⁶ Βλ. υπ' αρ. 411/20 Απόφαση Πρωτ. Ρόδου στην οποία ρητά αναφέρεται ότι:

«11. Επειδή, με τα δεδομένα αυτά, το Δικαστήριο λαμβάνει υπόψη ότι σύμφωνα με το άρθρο 71 παρ. 1 του ν. 542/1977 (βλ. όγδοη σκέψη της παρούσας), το οποίο εφαρμόζεται αναλογικά και στους Ο.Τ.Α., οι τελευταίοι δεν δύνανται να προβούν σε ταμειακή βεβαίωση (βεβαίωση εν στενή εννοία) απαιτήσεων μετά την πάροδο τριετίας από τη λήξη του έτους εντός του οποίου εκτήθησαν οι σχετικοί τίτλοι βεβαίωσης (πρβλ. ΔΕΦΑΘ 3402/2019), και ότι, ως εκ τούτου, εν προκειμένω, οι επίδικες οφειλές, προερχόμενες από τις ως άνω παραβάσεις του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας, δεν ήταν δυνατόν να βεβαιωθούν ταμειακά (βεβαίωση εν στενή εννοία) μετά την πάροδο τριετίας από το τέλος του έτους εντός του οποίου εκδόθηκαν οι σχετικές πράξεις βεβαίωσης παράβασης 2. Ο νομοθέτης προέβλεψε το εύλογο χρονικό διάστημα των τριών ετών από κτήση του νόμιμου τίτλου, εντός του οποίου οι Δήμοι νομιμοποιούνται να προβούν στην εν στενή εννοία βεβαίωση της οφειλής. Εντός του διαστήματος αυτού, έχουν τη δυνατότητα να ολοκληρώσουν την αναζήτηση της ταυτότητας του οφειλέτη και να προβούν στους απαιτούμενους διασταυρωτικούς ελέγχους».

¹⁷ Σύμφωνα με το υπ' αρ. 76771/17.11.2022 έγγραφο: «[...] Τα αυτοτελή πρόστιμα υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 71 του νόμου 542/1977 που ορίζει ότι: η βεβαίωσις οιοιδήποτε φόρου, τέλους, προστίμου, δικαιώματος ή εισφοράς υπέρ του Δημοσίου μετά των πάσης φύσεως προσθέτων και υπέρ τρίτων, ενεργείται εντός προθεσμίας τριών μηνών από της λήξεως του μηνός εντός του οποίου εκτήθη ο τίτλος βεβαιώσεως...η βεβαίωσις δύναται να ενεργηθή και μετά την πάροδον της τριμήνου προθεσμίας και ουχί πέραν των τριών ετών, από της λήξεως του έτους εντός του οποίου εκτήθη ο τίτλος βεβαιώσεως. Σύμφωνα δε με τα αναφερόμενα στην υπ' αρ. 411/2020 απόφαση του Διοικητικού Πρωτοδικείου Ρόδου: «Από την ανωτέρω διάταξη συνάγεται ότι δεν δύναται να πραγματοποιηθεί ταμειακή βεβαίωση (βεβαίωση εν στενή εννοία) απαιτήσεων μετά την πάροδο τριετίας από τη λήψη του έτους, εντός του οποίου αποκτήθηκαν οι σχετικοί τίτλοι βεβαίωσης, η δε τριετής ως άνω προθεσμία του άρθρου 71 παρ.1 του ν. 542/1977 έχει αποσβεστικό χαρακτήρα (πρβλ. ΣτΕ 343/2014, 1053/2006, 1783/2002, ΔεφΑΘ 3402/2019....

Σύμφωνα με τα ανωτέρω.... οφειλές από πρόστιμα για παραβάσεις του Κ.Ο.Κ. των ετών 1997-1998, βεβαιώθηκαν ταμειακά από τον Δήμο στις 31.10.2002, δηλαδή τέσσερα ή πέντε χρόνια μετά από την ημερομηνία παραλαβής του νόμιμου τίτλου (κλήσης) από τις αρμόδιες υπηρεσίες του δήμου, ενώ σύμφωνα με το άρθρο 71 παρ.1 του ν.542/1977, το οποίο εφαρμόζεται αναλογικά και στους ΟΤΑ (βάσει των διατάξεων του Κ.Α.Κ. και του ΚΕΔΕ), η ταμειακή βεβαίωση δεν δύναται να πραγματοποιηθεί μετά την πάροδο τριετίας από τη λήξη του έτους, εντός του οποίου αποκτήθηκαν οι σχετικοί τίτλοι βεβαίωσης παράβασης, οπότε δεν τίθεται και ζήτημα παραγραφής τους μετά από είκοσι έτη. Οι προβλεπόμενες, από το άρθρο 2 παρ.1 του α.ν. 344/1968 πενταετής αποσβεστική προθεσμία και από το άρθρο 32 του ν. 4304/2014 εικοσαετής αποσβεστική προθεσμία, αφορούν στη διενέργεια της

2023-2024: Η βούληση του Υπουργείου Εσωτερικών για την οριστική τακτοποίηση των ανείσπρακτων εσόδων των Δήμων που ανέτρεχαν στο απώτερο παρελθόν, καθώς και για τον εκσυγχρονισμό και τον εξορθολογισμό των σχετικών διατάξεων διαφάνηκε λίγους μήνες αργότερα και με την ψήφιση του ν. 5027/02-03-2023 (ΦΕΚ Α' 48), ο οποίος τροποποιήθηκε με τον ν. 5043/12-04-2023.

Ωστόσο, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω (βλ. παραπάνω υπό Β), η εν λόγω βούληση και πάλι **δεν αποτυπώθηκε με σαφήνεια στις διατάξεις των ανωτέρω νόμων όσον αφορά στον αποσβεστικό χρόνο βεβαίωσης των προστίμων του Κ.Ο.Κ. από τους δήμους της χώρας, διαιωνίζοντας τα κακώς κείμενα του παρελθόντος.**

Την μεταστροφή της κατάστασης προσπάθησε το Υπουργείο Εσωτερικών (Διεύθυνση Οικονομικών Τ.Α) με την έκδοση των υπ' αρ. 534/04.05.2023 και 17729/23.02.2024 εγκύκλιων οδηγίων του Γενικού Γραμματέα Εσωτερικών και Οργάνωσης, Αυτοδιοίκησης και Αποκεντρώσεως, τις οποίες απέστειλε προς τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις του Κράτους.

Έτσι, στην υπ' αρ. 534/04-05-2023 εγκύκλιο, το Υπουργείο Εσωτερικών αναφέρει, ότι, σύμφωνα με την πάγια νομολογία και ελλείψει ειδικότερων διατάξεων, για το δικαίωμα της ταμειακής βεβαίωσης απαιτήσεων δήμων που αφορούν αυτοτελή πρόστιμα του Κ.Ο.Κ. εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 71 του ν. 542/1977, ενώ διευκρινίστηκε ότι μια οφειλή γεννάται από τότε που καθίσταται κάποιος υπόχρεος και ειδικά στην περίπτωση των προστίμων του Κ.Ο.Κ. η ημερομηνία παράβασης των διατάξεων του Κ.Ο.Κ.

Στη συνέχεια, με την υπ' αρ. 17729/23.02.2024 δεύτερη εγκύκλιο το Υπουργείο Εσωτερικών, κατόπιν αιτημάτων πολλών δήμων της χώρας, αλλά και πολιτών που προσέφευγαν στο Συνήγορο του Πολίτη για το ζήτημα των οφειλών τους από πρόστιμα του Κ.Ο.Κ., έσπευσε να διευκρινίσει περαιτέρω το ζήτημα της αποσβεστικής προθεσμίας βεβαίωσης των εν λόγω προστίμων, **επισημαίνοντας ότι αυτή δεν μπορεί να υπερβαίνει το διάστημα των τριών ετών από την συντέλεση της παράβασης¹⁸.**

εν ευρεία εννοία βεβαίωσης φόρου, τέλους εισφοράς κ.λπ. και όχι προστίμου Κ.Ο.Κ.- και όχι στην ταμειακή βεβαίωση αυτών (εν στενή εννοία βεβαίωση).

¹⁸ Σύμφωνα με την υπ' αρ 17729/23.02.2024 εγκύκλιο του Υπουργείου Εσωτερικών, η οποία κοινοποιείται ειδικά και στον Συνήγορο του Πολίτη:

«2Α. Αποσβεστική προθεσμία ΒΕΒΑΙΩΣΗΣ αυτοτελών προστίμων. Ως προς τον χρόνο βεβαίωσης, τα αυτοτελή πρόστιμα, άρα και αυτά του Κ.Ο.Κ., υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 71 του ν. 542/1977 (Α' 41) που ορίζει ότι: «Η βεβαίωση οιοδήποτε φόρου, τέλους, προστίμου υπέρ του Δημοσίου μετά των πάσης φύσεως προσθέτων και υπέρ τρίτων ενεργείται εντός προθεσμίας τριών μηνών από τη λήξη του μηνός, εντός του οποίου εκτήθη ο τίτλος βεβαίωσης. Η βεβαίωση δύναται να ενεργηθεί και μετά την πάροδο της τριμήνου προθεσμίας και όχι πέραν των τριών ετών από της λήξεως του έτους εντός του οποίου εκτήθη ο τίτλος βεβαίωσης».

Η σαφής, πλέον, θέση του Υπουργείου Εσωτερικών, σεβόμενη, ως όφειλε, την πάγια νομολογία του Σ.τ.Ε. και την πρόσφατη νομολογία των Διοικητικών Δικαστηρίων, ως προς το επίμαχο ζήτημα της αποσβεστικής προθεσμίας βεβαίωσης των προστίμων του Κ.Ο.Κ., η οποία διατυπώθηκε με την προαναφερόμενη εγκύκλιο, έρχεται να διαφοροποιηθεί εν μέρει στη συνέχεια με το υπ' αρ. 40657/14-05-2024¹⁹ έγγραφο του Διευθυντή της Διεύθυνσης Οικονομικών Τ.Α. δημιουργώντας και πάλι σύγχυση στους δήμους.

Με το εν λόγω έγγραφο επισημάνθηκε μεν η υιοθέτηση των απόψεων της Αρχής ως προς την αποσβεστική προθεσμία βεβαίωσης των προστίμων του Κ.Ο.Κ., τονίστηκε ότι «η βεβαίωση αυτών δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί πέραν της 3ετίας από τη γέννησή τους» (**ημερομηνία βεβαίωσης της παράβασης από την αρμόδια αρχή**)²⁰, ωστόσο επανήλθε στην επιφάνεια το ζήτημα της χρονικής αφετηρίας των προθεσμιών, το οποίο αποτελεί το χρονικό σημείο κατά το οποίο ο Ο.Τ.Α. έχει στην κατοχή του τα πλήρη στοιχεία του τίτλου βεβαίωσης.

Έτσι, στο εν λόγω έγγραφο αναφέρεται ότι: «....σε περίπτωση που τα πρόστιμα του ΚΟΚ έχουν βεβαιωθεί ταμειακά μετά την προβλεπόμενη τριετία, και μεν η συγκεκριμένη βεβαίωση, σύμφωνα με τα προηγούμενα θεωρείται μη νόμιμη και ο δήμος έχει χάσει την αξίωσή του να ζητάει την καταβολή της οφειλής, ωστόσο ως πράξεις που έχουν εκδοθεί φέρουν το τεκμήριο νομιμότητας

Συνεπώς με το υπάρχον θεσμικό πλαίσιο η προθεσμία βεβαίωσης μιας παράβασης Κ.Ο.Κ. ανάγεται στα 3 έτη, τον αποσβεστικό (συνεπώς μη επιδεχόμενο υπέρβασης) χαρακτήρα της οποίας αναγνωρίζει παγίως το Συμβούλιο της Επικρατείας (αποφάσεις 1783/2002, 1503/2006, 2944/2008, 571/2009 και 1093/2010). Σημειώνεται ότι η αποσβεστική προθεσμία για τη βεβαίωση των εν λόγω προστίμων δεν τροποποιείται με τις νέες διατάξεις του ν. 5027/2023 και συνεπώς, ο κανόνας των τριών ετών για τη βεβαίωσή τους παραμένει αναλλοίωτος και ισχύει για όλες ανεξαιρέτως τις περιπτώσεις, είτε αφορούν πρόστιμα παλαιών ετών είτε νεότερων είτε εντάσσονται στις μεταβατικές διατάξεις του ν. 5027/2023 είτε όχι. Συνεπώς, κατόπιν των ανωτέρω καθίσταται απολύτως σαφές ότι σε περίπτωση που κατά το παρελθόν κάποιος δήμος προέβη σε ταμειακή βεβαίωση ενός προστίμου του Κ.Ο.Κ. μετά την πάροδο τριών ετών από την απόκτηση του τίτλου βεβαίωσης, η συγκεκριμένη βεβαίωση θεωρείται ως μη νόμιμη και ο δήμος έχει χάσει την αξίωσή του να ζητάει την καταβολή της οφειλής. Ομοίως, θεωρείται ως μη νόμιμη η περίπτωση δήμου που πρόκειται να βεβαιώσει ταμειακά ένα πρόστιμο του Κ.Ο.Κ. μετά την πάροδο τριών ετών από τη συντέλεση της παράβασης».

¹⁹ Το εν λόγω έγγραφο δεν φέρει τυπικά στοιχεία δημοσίου εγγράφου (αποδέκτες και υπογραφή του αρμόδιου οργάνου) και είναι διαθέσιμο στο <https://dimosnet.gr/blog/laws/υπ-εσ-4065714-05-2024/>.

²⁰ Σύμφωνα με το υπ' αρ. 40657/14-05-2024 έγγραφο με τίτλο "ΘΕΜΑ: Παροχή διευκρινίσεων σχετικά με την αποσβεστική προθεσμία βεβαίωσης προστίμων Κ.Ο.Κ.": «[...] Έχοντας υπόψη τις δικαστικές αποφάσεις και τις προτάσεις του Συνηγόρου του Πολίτη (του έτους 2018), το Υπουργείο υιοθετεί την αυστηρή άποψη την οποία ορίζει ο ν. 542/1977, χωρίς εξαίρεση, ήτοι την τριετία. Ως εκ τούτου χρονική αφετηρία των προθεσμιών θεωρείται η στιγμή ου ο ΟΤΑ έχει στην κατοχή του τα πλήρη στοιχεία του τίτλου βεβαίωσης, τα οποία οφείλει να αναζητήσει και να βρει το συντομότερο και πάντως, σε καμία περίπτωση η ταμειακή βεβαίωση δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί πέραν της 3ετίας από τη γέννησή τους (**ημερομηνία βεβαίωσης της παράβασης από την αρμόδια αρχή**). Τα ανωτέρω διευκρινίστηκαν από το Υπουργείο με την 534/Α.Π. 38888/04-05-2023 εγκύκλιο και με το πρόσφατο έγγραφο Α.Π. 17729/23.02.2024...».

και απαιτείται να διευκρινίσει ο δήμος κρίνοντας κατά κατηγορίες περιπτώσεων σε συνδυασμό με το κατά πόσο έχει προχωρήσει η διαδικασία είσπραξης, την αντιμετώπισή τους».

Περαιτέρω και δύο (2) μήνες αργότερα, εμφανίζεται έτερο έγγραφο με αριθμό 61049/28-08-2024²¹ του Προϊσταμένου του Τμήματος Εσόδων της Δ/σης Οικονομικών Τ.Α. του Υπουργείου προς την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Δυτ. Ελλάδας, Πελοποννήσου και Ιονίου, που αποπειράται να δικαιολογήσει την πολύχρονη αδράνεια των Δήμων να διεκδικήσουν και να εισπράξουν τα έσοδά τους από τα πρόστιμα του Κ.Ο.Κ. αναφέροντας, ότι η νομιμότητα ή μη της βεβαίωσης, μπορεί να διαπιστωθεί ανάλογα με το πως και σε ποιο χρόνο ενήργησε η αρμόδια υπηρεσία, δηλαδή εάν ο Δήμος είχε ή δεν είχε όλα τα στοιχεία στα χέρια του, εάν δεν τα είχε, εάν έσπευσε να τα ζητήσει ή εάν το αμέλησε μέχρι τελευταίας στιγμής, οπότε όλη η διαδικασία αργοπώρησε με δική του ευθύνη, καταλήγοντας ότι, η κάθε περίπτωση θα πρέπει να εξετάζεται ad hoc.

Αξίζει να σημειωθεί, ότι τα δύο πρώτα έγγραφα του Γενικού Γραμματέα Εσωτερικών και Οργάνωσης, Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης του Υπουργείου Εσωτερικών (μετά το ν. 5043/2023) αποτελούν εγκύκλιες οδηγίες που υπογράφονται αρμοδίως και απευθύνονται σε όλους τους Δήμους της χώρας, ενώ το μεταγενέστερο αυτών υπ' αρ. 61049/28-08-2025 έγγραφο, είναι ένα, τρόπον τινά, εσωτερικό έγγραφο, το οποίο υπογράφεται από τον Προϊστάμενο του Τμήματος Εσόδων της Διεύθυνσης Οικονομικών Τ.Α. του Υπουργείου Εσωτερικών και απευθύνεται αποκλειστικά στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση Δυτ. Ελλάδας, Πελοποννήσου και Ιονίου. Βέβαια, αυτή η κρίσιμη διαφορά δεν εμπόδισε ορισμένους δήμους της χώρας να το επικαλούνται έναντι των εγκυκλίων.

Δ. ΔΙΑΠΙΣΤΩΘΕΝΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΚΑΙ ΕΙΣΠΡΑΞΗ ΑΥΤΟΤΕΛΩΝ ΠΡΟΣΤΙΜΩΝ ΣΤΟΥΣ ΔΙΑΦΟΡΟΥΣ ΔΗΜΟΥΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

Όπως αναφέρθηκε και εισαγωγικά, το ζήτημα της βεβαίωσης και είσπραξης των προστίμων Κ.Ο.Κ., το οποίο διαχρονικά έχει απασχολήσει την Αρχή, επανήλθε στο προσκήνιο μετά την

²¹ Σύμφωνα με το υπ' αρ. 61049/28-08-2024 έγγραφο με τίτλο "ΘΕΜΑ: Βεβαίωση οφειλών από αυτοτελή πρόστιμα (Κ.Ο.Κ.): «[...] Σημειώνουμε επιπλέον εδώ πως στην Υπηρεσία μας έχει γίνει γνωστό από οικονομικές δημοτικές υπηρεσίες, πως για την αργοπορία (ακόμη και για την πλήρη αδράνεια) που κατά το παρελθόν παρουσίαζαν, αυτό οφειλόταν σε εντολές που είχαν λάβει από την ίδια δημοτική αρχή, με συνέπεια οι κλήσεις να αποθηκεύονται και τα πρόστιμα να μην μπαίνουν σε διαδικασία είσπραξης.... Κατόπιν των παραπάνω, παρακαλούμε για την εξέταση των σχετικών θεμάτων υπό αυτή την λεπτολόγο οπτική (πόσο γρήγορα ενήργησε η δημοτική υπηρεσία για να συμπληρώσει τα ελλείποντα στοιχεία του τίτλου βεβαίωσης και πόσο γρήγορα τα πέτυχε), ώστε να μην μένει στον πολίτη καμία αμφιβολία περί της νομιμότητας της πράξης είσπραξης».

ψήφιση του ν. 5027/2023, κυρίως ως προς την εφαρμογή της μεταβατικής διάταξης του άρθρου 72 με την οποία δόθηκε η δυνατότητα στους δήμους να εισπράξουν οφειλές που γεννήθηκαν μέχρι και την 31η.12.2018 και για δύο χρόνια από την ψήφισή του, κάνοντας χρήση του νομοθετικού πλαισίου που ίσχυε ανάλογα με το είδος της οφειλής.

Οι Δήμοι, υπό τον φόβο της υστέρησης εισπραξιμότητας των οφειλών από κλήσεις Κ.Ο.Κ. παρελθόντων ετών και της μη ανταπόκρισής τους στις προθεσμίες της μεταβατικής περιόδου, σε συνδυασμό με τον τεράστιο όγκο αυτών, οδηγήθηκαν σε μια μαζική αποστολή ατομικών ειδοποιήσεων ή στη λήψη αναγκαστικών μέτρων σε βάρος οφειλετών. Το γεγονός αυτό αιφνιδίασε τους τελευταίους, καθώς, όπως κατήγγειλαν, δεν είχαν προηγούμενη σχετική ενημέρωση, πολλοί δε εξ αυτών δεν γνώριζαν καν ότι τα πρόστιμα του Κ.Ο.Κ. αποτελούν έσοδα των Δήμων, αναμένοντας ότι όταν θα εμφανιστούν ως οφειλή στην οικεία Δ.Ο.Υ. θα τα καταβάλουν σε δόσεις.

Στο πλαίσιο διερεύνησης των αναφορών που κατέκλυσαν την Αρχή -ενδεικτικά αναφέρουμε ότι υπεβλήθησαν αναφορές που αφορούσαν σε 90 και πλέον δήμους της επικράτειας- διαπιστώθηκε πληθώρα προβλημάτων με ιδιαίτερο ενδιαφέρον κυρίως σε ό,τι αφορά στη **διαφορετική πρακτική που ακολουθούν ως προς τη βεβαίωση και είσπραξη αυτού του είδους των οφειλών, αλλά και ως προς τη διαχείριση θεμάτων που συνδέονται με τη διαδικασία βεβαίωσης και είσπραξης.** Υπήρξαν, βεβαίως, και περιπτώσεις δήμων κατά τις οποίες ενήργησαν αυτοβούλως²² και δεν απαιτήθηκε η διαμεσολάβηση του Συνηγόρου για την ορθή εφαρμογή της νομοθεσίας.

Παρακάτω, αποτυπώνονται τα βασικότερα ζητήματα που αναδείχθηκαν κατά την εξέταση των αναφορών και τα οποία περιήλθαν σε γνώση του Συνηγόρου του Πολίτη είτε μέσα από έγγραφα των δημοτικών αρχών, είτε μετά από προφορικές επικοινωνίες μαζί τους, είτε στο πλαίσιο συνάντησης στελεχών της Αρχής με Οικονομικές Υπηρεσίες των Δήμων. Αξίζει να σημειωθεί, ότι ενδεικτικό της χαώδους κατάστασης που επικρατεί στην εφαρμογή των οικείων διατάξεων από τους δήμους είναι το γεγονός, ότι ορισμένοι δήμοι όχι απλά διαφοροποιούνται από άλλους ως προς την εφαρμογή όμοιας νομοθεσίας, αλλά κατά καιρούς και κατά περίπτωση μεταστρέφουν και την δική τους αρχική θέση. Από την περιπτωσιολογία που σας παραθέτουμε ακολούθως, προκύπτει η έκταση των ανομοιομορφών και συχνά αυθαίρετων πρακτικών των δήμων της χώρας, οι οποίες εγείρουν ζήτημα ανομοιογενούς εφαρμογής των αυτών διατάξεων σε όμοιες περιπτώσεις.

²² Για παράδειγμα, ο Δήμος Ηρακλείου Κρήτης και ο Δήμος Αγίας Παρασκευής σε εφαρμογή των εγκυκλίων του ΥΠ.ΕΣ., διέγραψαν τα πρόστιμα που είχαν βεβαιωθεί μετά την τριετή αποσβεστική προθεσμία.

1. Βεβαίωση μετά την παρέλευση της τριετούς αποσβεστικής προθεσμίας.

Στη συντριπτική τους πλειοψηφία οι αναφορές που εξετάστηκαν από την Αρχή αφορούν σε οφειλές από πρόστιμα Κ.Ο.Κ. προ του 2018 οι οποίες βεβαιώθηκαν μετά το πέρας της τριετούς αποσβεστικής προθεσμίας του άρθρου 71 του ν. 542/1977.

Αξίζει ωστόσο να υπογραμμιστεί ότι, όπως διαπιστώθηκε μέσα από τη διερεύνηση αναφορών, υπάρχουν και πληθυσμιακά μεγάλοι δήμοι της χώρας²³ οι οποίοι εφαρμόζουν με συνέπεια, εδώ και πολλά έτη, τη συγκεκριμένη διάταξη και που στις περιπτώσεις εκπρόθεσμης βεβαίωσης οφειλών από πρόστιμα Κ.Ο.Κ., προβαίνουν στη διαγραφή τους.

α) Βεβαίωση της οφειλής μετά την παρέλευση της τριετίας λόγω καθυστέρησης ανεύρεσης των στοιχείων του παραβάτη από τον οικείο Δήμο.

Σε αυτή την κατηγορία εμπίπτουν οι περιπτώσεις ήμων που λαμβάνουν ως αφετηρία της αποσβεστικής προθεσμίας βεβαίωσης της οφειλής, όχι το χρόνο συντέλεσης της παράβασης, αλλά το χρονικό σημείο κατά το οποίο περιέρχονται σε αυτούς τα πλήρη στοιχεία του παραβάτη.

Κατά έναν ικανοποιητικό βαθμό, μέρος των δήμων²⁴ προς τους οποίους η Αρχή διαμεσολάβησε, συμμορφώθηκαν με τις υποδείξεις της και διέγραψε τις οφειλές που είχαν βεβαιωθεί μετά την παρέλευση της τριετίας, παρά τις αρχικώς διατυπωθείσες επιφυλάξεις τους ή και τη συχνή μεταστροφή της στάσης τους²⁵.

Υπήρξαν, ωστόσο, και κάποιες μεμονωμένες περιπτώσεις δήμων²⁶ κατά τις οποίες, παρόλο που κατά την παρέμβαση του Συνηγόρου, στο πλαίσιο εξέτασης αναφορών, εξέφρασαν προφορικά την πρόθεσή τους να διαγράψουν οφειλές που βεβαιώθηκαν καθ' υπέρβαση της τριετίας, στη συνέχεια ενημέρωσαν την Αρχή, ότι θα εξετάζουν κατά περίπτωση τους λόγους που δεν επέτρεψαν τη βεβαίωση εντός της προβλεπόμενης από το άρθρο 71 του ν. 543/77 προθεσμίας. Είναι προφανές, ότι στην αμφιταλαντευόμενη αυτή στάση τους συνέβαλε και το περιεχόμενο προαναφερθέντος εγγράφου του Υπουργείου Εσωτερικών (βλ. παραπάνω υπό Γ)²⁷ που

²³ π.χ. Δήμος Αθηναίων.

²⁴ Ενδεικτικά: Δήμος Θεσσαλονίκης, Δήμος Καλαμαριάς, Δήμος Κηφισιάς, Δήμος Θέρμης, Δήμος Ξάνθης, Δήμος Μεταμόρφωσης, Δήμων Σπάτων-Αρτέμιδος, Δήμος Π. Φαλήρου, Δήμος Τρικκαίων.

²⁵ π.χ. Δήμος Πειραιώς.

²⁶ Δήμος Βόλου.

²⁷ Αρ. πρωτ. 61049/28.08.2024 έγγραφο.

ενίσχυσε τα επιχειρήματά τους περί καθυστέρησης απόκτησης των στοιχείων που ήταν αναγκαία για την εξασφάλιση νομίμου τίτλου.

Προς αυτή την κατεύθυνση κινήθηκαν και άλλοι δήμοι της χώρας²⁸ που παρά την ανταλλαγή εγγράφων, τις επικοινωνίες με το Υπουργείο Εσωτερικών και την έκδοση ερμηνευτικών εγκυκλίων, καθώς και τη συνάντηση εργασίας που πραγματοποιήθηκε στην έδρα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης με κλιμάκιο του Συνηγόρου, δεν αποδέχθηκαν τις συστάσεις του Συνηγόρου και εξακολουθούν να μην διαγράφουν παρελθούσες οφειλές που βεβαιώθηκαν πέραν της τριετίας.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει η ιδιαίτερη συλλογιστική η οποία αναπτύχθηκε εκ μέρους του Δήμου Χανίων, στην οποία εμμένει μέχρι σήμερα. Σύμφωνα με όσα υποστήριξε εγγράφως, στις περιπτώσεις των προστίμων παράνομης στάθμευσης, όπου τα στοιχεία του οφειλέτη είναι άγνωστα, εφαρμογή έχει το άρθρο 51 του π.δ. 16/89 και το άρθρο 2 του Κ.Ε.Δ.Ε. Με βάση, συνεπώς, την κείμενη νομοθεσία αλλά και το προαναφερθέν υπό Γ έγγραφο του Υπουργείου Εσωτερικών²⁹, κατά το οποίο το έντυπο της πράξης βεβαίωσης παράβασης δεν αποτελεί νόμιμο τίτλο βεβαίωσης, υποστήριξε, ότι νόμιμο τίτλο είσπραξης αποτελεί ο χρηματικός κατάλογος στον οποίο βρίσκονται καταχωρημένα τα στοιχεία των τίτλων βεβαίωσης και τα στοιχεία των φορολογούμενων. Θεωρεί, συνεπώς, ότι η αφετηρία της προθεσμίας εκκινεί από τη στιγμή που ο Ο.Τ.Α. έχει στην κατοχή του τα πλήρη στοιχεία του τίτλου βεβαίωσης. Την εν λόγω θέση δεν την στηρίζει στο ισχύον νομοθετικό πλαίσιο ούτε επικαλείται τυχόν νομολογία προς υποστήριξη αυτής, αλλά κάνει εκτενή αναφορά στις μεγάλες δυσκολίες που αντιμετώπιζαν κατά το παρελθόν οι Δήμοι στην εξεύρεση αυτών και στα παλαιότερα έγγραφα (του 2007) του Υπουργείου Εσωτερικών (βλ. παραπάνω υπό Γ).

Ενίοτε, μάλιστα, φαίνεται να παρερμηνεύει τις εγκύκλιες οδηγίες του Υπουργείου για να στηρίξει την θέση του. Ισχυρίζεται, ότι δεν είναι τυχαία η διαφορετική διατύπωση (απόκτηση τίτλου βεβαίωσης/συντέλεση της παράβασης) που υιοθετεί το ΥΠ.ΕΣ. στα έγγραφά του, υπογραμμίζοντας ότι: «Οι αναφορές και οδηγίες στις εγκυκλίους του Υπουργείου Εσωτερικών (εγ. 29281/2007, εγ. 534/38880/04.05.23, εγ. 17729/23.02.24, εγ. 0657/14.05.24, εγ. 61049/28.08.24) για την τριετή αποσβεστική προθεσμία διαχωρίζουν τις βεβαιώσεις των προστίμων Κ.Ο.Κ. στα δύο και οι οδηγίες που δίνονται είναι:

- Για τα μεν παλαιά βεβαιωμένα πρόστιμα να εξετάζεται η ημερομηνία απόκτησης των στοιχείων ιδιοκτήτη του οχήματος

²⁸ Δήμος Ρεθύμνου, Δήμος Χανίων, Δήμος Χαλανδρίου.

²⁹ Υπ' αρ. 29281/09.07.2007 έγγραφο.

- Για τα δε νεότερα πρόστιμα Κ.Ο.Κ. (μετά το ν. 5027/2023) να μην γίνεται υπέρβαση της τριετίας από την ημερομηνία της παράβασης, «διότι με το gonhub κλπ, οι δυσκολίες που αντιμετώπιζαν παλαιότερα οι Δήμοι έχουν ξεπεραστεί και σήμερα, δεν υφίσταται δικαιολογία για τυχόν αργοπορία στην εξεύρεση στοιχείων».

Ωστόσο, η παραπάνω άποψη περί διαφοροποίησης του χρόνου έναρξης της αποσβεστικής προθεσμίας ανάλογα με το εάν πρόκειται για νέα ή παλαιά πρόστιμα Κ.Ο.Κ. παρερμηνεύει, κατά την άποψή μας, τις εγκύκλιες οδηγίες του Υπουργείου Εσωτερικών και δεν βρίσκει έρεισμα στο νόμο, η κρίσιμη διάταξη του οποίου παραμένει αναλλοίωτη, χωρίς δηλαδή νομοθετικές επεμβάσεις, και ίδια ανεξάρτητα από το έτος βεβαίωσης.

Ο εν λόγω δήμος ενημέρωσε το Συνήγορο, ότι προχωρά στη διαγραφή μόνο εκείνων των προστίμων για τα οποία δεν είχε καταφέρει να τηρήσει την τριετία από την απόκτηση των πλήρη στοιχείων των οφειλετών. Αξίζει, ωστόσο, να επισημανθεί, ότι δεν δύναται καν να αποδείξει, ότι προέβη σε ενέργειες αναζήτησης στοιχείων εντός της τριετίας για κάθε συγκεκριμένη περίπτωση που του ζητήθηκε. Είναι προφανές, ότι η επίκληση εκ μέρους του συγκεκριμένου δήμου παλαιότερων εγγράφων του ΥΠ.ΕΣ. και η κατά το δοκούν ερμηνεία από τον ίδιο της ισχύουσας νομοθεσίας, τον αναδεικνύουν ως ακραία περίπτωση κακοδιοίκησης.

β) Βεβαίωση της οφειλής μετά την παρέλευση της τριετίας λόγω καθυστέρησης διαβίβασης των πράξεων βεβαίωσης παράβασης από άλλες Αρχές στους δικαιούχους δήμους.

Σε αυτή την κατηγορία περιλαμβάνονται περιπτώσεις, κατά τις οποίες δήμοι³⁰ βεβαίωσαν εκπρόθεσμα κάποιες οφειλές από πρόστιμα Κ.Ο.Κ. δεδομένου, ότι οι αρμόδιες Αστυνομικές Υπηρεσίες τους απέστειλαν με μεγάλες χρονικές καθυστερήσεις τα έντυπα των κλήσεων.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί αυτό δήμου³¹, όπου με απόφαση της Διεύθυνσης Τροχαίας Αττικής, επιβλήθηκε σε βάρος πολίτη το μέτρο της αφαίρεσης της άδειας ικανότητας οδηγού και διοικητικό πρόστιμο. Το 2024 απεστάλη στον πολίτη ατομική ειδοποίηση υπερημερίας για πράξη του έτους 2007 που βεβαιώθηκε από τον Δήμο το έτος 2018. Ο πολίτης αιτήθηκε τη διαγραφή της πράξης και των προσανυξήσεων, επειδή ο δήμος βεβαίωσε την οφειλή εκπρόθεσμα (11 έτη μετά την τέλεση της παράβασης), αίτημα το οποίο απερρίφθη, επειδή η βεβαίωση ήταν απόρροια απόφασης του Δ/ντή Τροχαίας Αθηνών του έτους 2007 η οποία

³⁰ π.χ. Δήμος Παιανίας, Δήμος Ζίτσας, Δήμος Κέρκυρας, Δήμος Ρεθύμνου.

³¹ Δήμος Αθηναίων.

διαβιβάσθηκε καθυστερημένα από την Τροχαία στον Δήμο το 2018, **πάνω από 10 χρόνια μετά την τέλεση της παράβασης.**

Ο Συνήγορος σε έγγραφό του υποστήριξε, ότι η ταμειακή βεβαίωση πρέπει να διενεργείται αυστηρά εντός τριετίας, η οποία ξεκινά από τη λήξη του έτους, εντός του οποίου αποκτήθηκε η πράξη. Άλλωστε, σύμφωνα με την υπ' αρ. 45881/2004 ΚΥΑ οι Αστυνομικές Υπηρεσίες υποχρεούνται να αποστέλλουν στο τέλος κάθε μήνα τα έντυπα των κλήσεων, ταξινομημένα σε δύο κατηγορίες, ανάλογα με το εάν έχουν ή όχι εξοφληθεί, στους αντίστοιχους δικαιούχους Ο.Τ.Α. Το γεγονός, ότι η Τροχαία καθυστέρησε υπέρμετρα την αποστολή της πράξης προς τον Δήμο για βεβαίωση, δεν αποτελεί ευθύνη του Ο.Τ.Α., ωστόσο, ο δήμος όφειλε να μην βεβαιώσει την εν λόγω πράξη. Μάλιστα, από την ιστοσελίδα του Τμήματος Βεβαίωσης Εσόδων από Παραβάσεις Κ.Ο.Κ. του δήμου, προέκυψε, ότι η υπηρεσία παραλαμβάνει, αξιολογεί και καταχωρεί ηλεκτρονικά τις χειρόγραφες παραβάσεις του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (ανεξόφλητες), που προέρχονται από την Ελληνική Αστυνομία, αλλά και μεριμνά για την άρση τυχόντων λαθών, που προκύπτουν από τη διαδικασία της βεβαίωσης. Επομένως, ο δήμος έχει στη διάθεσή του, τα εργαλεία να διαχειριστεί τις πράξεις που παραλαμβάνει από την ΕΛ.ΑΣ. αλλά και να μεριμνήσει για την άρση τυχόν λαθών κατά τη βεβαίωση. Ενόψει τούτων, η Αρχή κάλεσε τον δήμο να ανακαλέσει τη βεβαίωση και να επιστρέψει την εν λόγω πράξη στην Τροχαία.

γ) Βεβαίωση αυτοτελών προστίμων με βάση το άρθρο 2 του α.ν. 344/68.

Σε γνώση της Αρχής, μέσα από τις αναφορές που υπεβλήθησαν, περιήλθε και το γεγονός, ότι σημαντικός αριθμός δήμων καταλόγιζε κατά το παρελθόν οφειλές από πρόστιμα Κ.Ο.Κ. όχι υπό τους όρους του άρθρου 71 του ν. 542/1977, αλλά με τις προβλέψεις του άρθρου 2 του α.ν. 344/1968³².

Στην κατηγορία αυτή εντάσσεται η περίπτωση δήμου³³, ο οποίος κατά τη διερεύνηση αναφοράς διαπιστώθηκε ότι βεβαίωσε εφαρμόζοντας την παρ. 1 του άρθρου 2 του α.ν. 344/1968³⁴. Ο Συνήγορος απευθύνθηκε στην οικεία Αποκεντρωμένη Διοίκηση και στο Υπουργείο

³² «1. Η βεβαίωσις των φόρων, τελών, δικαιωμάτων, εισφορών και αντιτίμου προσωπικής εργασίας ενεργείται υπό των δήμων και κοινοτήτων εντός αποσβεστικής προθεσμίας πέντε ετών από της λήξεως του οικονομικού έτους, εις ο ανάγονται».

³³ Δήμος Καλαμάτας.

³⁴ «Κατ' εξαίρεση είναι δυνατή η βεβαίωση μετά την πάροδο της παραπάνω προθεσμίας αν: α) είναι άγνωστος ο υπόχρεος, β) έχει ακυρωθεί μετά την πάροδο της πενταετίας η φορολογική εγγραφή για το λόγο ότι ο υπόχρεος δεν έλαβε γνώση της εγγραφής, γ) η βεβαίωση έγινε σε πρόσωπο που δεν είναι μερική ή ολική φορολογική υποχρέωση και δ) η βεβαίωση έγινε για οικονομικό έτος διάφορο από αυτό που αφορά η φορολογική υποχρέωση».

Εσωτερικών για τη μη συμμόρφωσή του προς το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο. Η Αποκεντρωμένη Διοίκηση ζήτησε περαιτέρω εξηγήσεις από τον δήμο, ωστόσο κοινοποίησε στο Συνήγορο το υπ' αρ. πρωτ. 61049/28.08.2024 έγγραφο του Υπουργείου Εσωτερικών, το οποίο φαίνεται, ότι δικαιολογεί την εκπρόθεσμη βεβαίωση στις περιπτώσεις που τα πλήρη στοιχεία της κλήσης έφθασαν σε γνώση της εκάστοτε αρμόδιας υπηρεσίας μετά το πέρας της τριετίας, καθώς διατυπώνει την άποψη ότι η 3ετής προθεσμία ξεκινά από την εξασφάλιση νόμιμου τίτλου βεβαίωσης με όλα τα απαιτούμενα στοιχεία.

Το Υπουργείο επεσήμανε, ότι η νομιμότητα ή μη της επιβολής, μπορεί να διαπιστωθεί ανάλογα με το πως και σε ποιο χρόνο ενήργησε η αρμόδια υπηρεσία, δηλαδή εάν ο δήμος είχε ή δεν είχε όλα τα στοιχεία στα χέρια του, εάν δεν τα είχε εάν έσπευσε να τα ζητήσει ή εάν το αμέλησε μέχρι τελευταίας στιγμής, οπότε όλη η διαδικασία αργοπόρησε με δική του ευθύνη, καταλήγοντας ότι, κάθε περίπτωση πρέπει να εξετάζεται *ad hoc*. Ο Συνήγορος εξέφρασε τη διαφωνία του σχετικά με την ανωτέρω άποψη και ο δήμος, κατόπιν του αιτήματος του Συνηγόρου για ενημέρωση περί των χρόνων εντός των οποίων έκανε ενέργειες ανεύρεσης των στοιχείων των κλήσεων, μας γνώρισε ότι θα διαγράψει τις οφειλές που βεβαιώθηκαν εκτός τριετίας.

Χαρακτηριστική, επίσης, ήταν και η περίπτωση δήμου³⁵, ο οποίος ενώ συμμορφώθηκε καταρχήν προς το ισχύον πλαίσιο, θεώρησε, ερμηνεύοντας αυθαίρετα την με αρ. πρωτ. 17729/23.02.2024 εγκύκλιο του Υπουργείου Εσωτερικών, ότι πρόστιμα που απορρέουν από παραβάσεις μη καταβολής τέλους σε θέση ελεγχόμενης στάθμευσης εντάσσονται στην κατηγορία των μη αυτοτελών προστίμων, και ως εκ τούτου είναι πενταετής -και όχι τριετής- η αποσβεστική προθεσμία του δικαιώματος των Ο.Τ.Α. προς βεβαίωση. Ο Συνήγορος του Πολίτη επισήμανε την πλήρη αντίθεση της ερμηνείας αυτής με το νομοθετικό πλαίσιο. Τελικώς, με έγγραφο/γνωμοδότηση³⁶ του Υπουργείου Εσωτερικών διευκρινίστηκε, ότι για παραβάσεις ελεγχόμενης στάθμευσης, δηλαδή, για τη μη καταβολή τέλους ελεγχόμενης στάθμευσης ή για την υπέρβαση του οριζόμενου χρόνου στάθμευσης, το ύψος του προβλεπόμενου προστίμου καθορίζεται σύμφωνα τον ν. 2696/1999, όπως ισχύει και όχι με την έχουσα κανονιστικό χαρακτήρα απόφαση του δημοτικού συμβουλίου με την οποία καθορίζονται οι χώροι ελεγχόμενης στάθμευσης καθώς και το σχετικό τέλος (ΣτΕ 3266/2008, 13675/2023 ΔΠΡ ΑΘ, άρθρο 79 και παρ. 3 του άρθρου 82 του ν. 3463/2006, όπως αυτή ισχύει με την παρ. 13.β. του άρθρου 5 του ν. 4623/2019, παρ. 11 του άρθρου 4 και παρ. 14 του άρθρου 34 του ν. 2696/1999). Συνεπώς, τα σχετικά πρόστιμα θεωρούνται ως αυτοτελή και ως τέτοια

³⁵ Δήμος Θεσσαλονίκης.

³⁶ Υπ' αρ. 680/02.01.2025.

βεβαιώνονται εντός αποσβεστικής προθεσμίας τριών ετών. Κατόπιν τούτων, ο δήμος προέβη σε διαγραφή οφειλών από αυτοτελή πρόστιμα βεβαιωθέντα πέραν της τριετίας από την τέλεση των παραβάσεων.

2. Αποσβεστική προθεσμία είσπραξης αυτοτελών προστίμων.

Δυσλειτουργίες παρατηρήθηκαν και ως προς το χρόνο είσπραξης των αυτοτελών προστίμων. Οι διατάξεις του ν. 5027/2023 δημιούργησαν δύο κατηγορίες προστίμων, αυτών που γεννήθηκαν μέχρι τις 31.12.2018 και όσων γεννήθηκαν μετά τις 31.12.2018. Σε ό,τι αφορά στα πρώτα, δόθηκε η δυνατότητα στους Δήμους να τα εισπράξουν χρησιμοποιώντας τις διατάξεις του άρθρου 6 εδ. πρώτο του α.ν. 344/1968³⁷ που προέβλεπε εικοσαετή προθεσμία παραγραφής, εφόσον είχε προηγηθεί νόμιμη βεβαίωση. Εν τούτοις, η χρήση αυτής της εικοσαετούς προθεσμίας, μπορούσε να γίνει μέχρι και για δύο έτη από την έναρξη ισχύος του ν. 5025/2023, δηλαδή μέχρι τις 02.03.2025.

Κατά την εξέταση αναφοράς, στην οποία πολίτης διαμαρτυρήθηκε για την αναζήτηση οφειλής του από δήμο³⁸ που προερχόταν από πράξη βεβαίωσης παράβασης Κ.Ο.Κ. του 2003, προέκυψε ότι είχε σταλεί στις 10.02.2025 ατομική ειδοποίηση για κλήση που είχε βεβαιωθεί το 2004, εντός δηλαδή της προβλεπόμενης τριετίας. Συνεπώς, ο δήμος κάνοντας χρήση των ανωτέρω διατάξεων, είχε δικαίωμα να την εισπράξει εντός διαστήματος που δεν υπερέβαινε τα 20 έτη από τη βεβαίωση. Όπως υποστηρίχθηκε προς το δήμο, σύμφωνα με το με αρ. πρωτ. 17729/2024 έγγραφο του Υπουργείου Εσωτερικών, μέσα στο έτος 2024 εισπράττονται όλα τα πρόστιμα που έχουν βεβαιωθεί ταμειακά από το έτος 2004 και μετά, ενώ από 01.01.2025 έως και 02.03.2025 εισπράττονται όλα τα πρόστιμα που έχουν βεβαιωθεί ταμειακά από το έτος 2005 και μετά. Ωστόσο, από τα στοιχεία που προσκομίστηκαν στον Συνήγορο προέκυψε ότι το συγκεκριμένο πρόστιμο αναζητήθηκε για πρώτη φορά από το δήμο στις 10.02.2025, μετά την πάροδο της εικοσαετούς προθεσμίας, σε χρόνο κατά τον οποίο σύμφωνα με τα ανωτέρω δεν υφίστατο πλέον δικαίωμα είσπραξης και ως εκ τούτου δεν μπορούσε να αναζητηθεί. Για το λόγο αυτό ζητήθηκε από το δήμο η διαγραφή της οφειλής, λόγω παραγραφής.

3. Προβλήματα ως προς την επιστροφή αχρεωστήτως καταβληθέντων.

³⁷ «Ο χρόνος της παραγραφής των αξιώσεων των δήμων και κοινοτήτων είναι είκοσι ετών, αρχόμενος από της λήξεως του οικονομικού έτους εντός του οποίου εβεβαιώθησαν αυτά οριστικώς....».

³⁸ Δήμος Ορεστιάδας.

Διαπιστώθηκαν και περιπτώσεις, κατά τις οποίες οι δήμοι συμμορφώθηκαν ως προς την εφαρμογή της νομοθεσίας αλλά ανέκυψαν προβλήματα κατά την επιστροφή των ποσών που αχρεώστητα είχαν εισπραχθεί για πρόστιμα Κ.Ο.Κ. παρελθόντων ετών.

Τέτοια περίπτωση αποτελεί και περίπτωση δήμου³⁹, ο οποίος, ενώ διέγραψε οφειλές βεβαιωθείσες εκπροθέσμως, δεν αποδέχτηκε αίτημα πολίτη για επιστροφή ποσού καταβληθέντος αχρεωστήτως. Η αιτιολογία της απόρριψης βασιζόταν στο άρθρο 272 του Αστικού Κώδικα, σύμφωνα με το οποίο δεν αναζητείται ό,τι καταβλήθηκε χωρίς γνώση της παραγραφής. Ωστόσο, επρόκειτο για περίπτωση στην οποία η πολίτης είχε προβεί σε καταβολή στο πλαίσιο ρύθμισης των οφειλών της, προκειμένου να αποδεσμευτεί η φορολογική της ενημερότητα, εν πλήρη γνώσει της αποσβεστικής προθεσμίας και με την επιφύλαξη παντός νομίμου δικαιώματός της. Μετά από παρέμβαση του Συνηγόρου του Πολίτη, η υπηρεσία έκανε δεκτό, ότι, στην προκειμένη περίπτωση, δεν τυγχάνει εφαρμογής το άρθρο 272 του ΑΚ και εισηγήθηκε στη δημοτική Επιτροπή την επιστροφή του αχρεωστήτως καταβληθέντος ποσού σύμφωνα με το άρθρο 74Α παρ. 2 περ. ε του ν. 3852/2010.

Παρά ταύτα, άλλοι δήμοι⁴⁰, στις περιπτώσεις που έχουν υπαχθεί σε ρύθμιση οφειλές αχρεωστήτως καταβληθείσες, παρέχουν τη δυνατότητα στους οφειλέτες είτε να ολοκληρώσουν τη ρύθμιση και να ζητήσουν την επιστροφή των ποσών που κατέβαλαν, είτε να αιτηθούν την ακύρωση της ρύθμισης, τη διαγραφή των οφειλών και εν συνεχεία την ένταξή τους σε νέα ρύθμιση.

Διαπιστώθηκαν και περιπτώσεις που Δήμοι δίστασαν ή επανεξέτασαν τη στάση τους ως προς την επιστροφή αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών. Για παράδειγμα, δήμος της Αττικής⁴¹ με απόφαση της Δημοτικής Επιτροπής, κατόπιν της θετικής εισήγησης του αρμοδίου του Τμήματος, ενέκρινε την επιστροφή προς τους πολίτες των ποσών που είχαν εισπραχθεί μέσω κατάσχεσης, ως αχρεωστήτως καταβληθέντων, καθώς, η βεβαίωση είχε πραγματοποιηθεί πέραν της τριετίας και ήταν μη νόμιμη. Ωστόσο, όπως ο Συνήγορος ενημερώθηκε από τους ενδιαφερόμενους πολίτες, οι ληφθείσες αποφάσεις για επιστροφή των ποσών καθυστέρησαν να υλοποιηθούν και παρέμενε σε εκκρεμότητα η έκδοση των σχετικών χρηματικών ενταλμάτων, παρά την παρέλευση σημαντικού χρόνου από τη λήψη των αποφάσεων. Εν τέλει, κατόπιν εγγράφου του Συνηγόρου και θετικής γνωμοδότησης της Νομικής Υπηρεσίας του Δήμου, εγκρίθηκε η επιστροφή αυτών των ποσών.

³⁹ Δήμος Λαρισαίων.

⁴⁰ π.χ. Δήμος Αθηναίων.

⁴¹ Δήμος Σπάτων-Αρτέμιδος.

4. Διαγραφή προσανξήσεων/Υπαγωγή στη ρύθμιση μη νόμιμων προσανξήσεων.

Μία μεγάλη κατηγορία αναφορών έθιγαν το ζήτημα της επιβάρυνσης της οφειλής τους με προσανξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής⁴² και της παράλειψης επίδοσης ατομικής ειδοποίησης, αιτούμενοι τη διαγραφή αυτών με βάση τις διατάξεις του άρθρου 174 του ν. 3463/06. Από την ενημέρωση που μας παρασχέθηκε, είτε από τους πολίτες που υπέβαλαν αίτημα διαγραφής των μη νόμιμων προσανξήσεων, είτε από Δήμους προς τους οποίους διαμεσολάβησε ο Συνήγορος, διαπιστώθηκε ότι για το ζήτημα αυτό οι Δήμοι, προχώρησαν στη διαγραφή τους κατόπιν απόφασης της Δημοτικής Επιτροπής στις περιπτώσεις που δεν μπορούσε από τα τηρούμενα αρχεία να αποδειχθεί ότι είχαν αποσταλεί στους ενδιαφερόμενους ατομικές ειδοποιήσεις ή είχαν αποσταλεί σε λανθασμένη ταχυδρομική διεύθυνση.

Εν τούτοις, το ζήτημα της επιβολής μη νόμιμων προσανξήσεων προκάλεσε προβλήματα κατά την εξέταση αιτημάτων πολιτών για την υπαγωγή οφειλών τους στην ευνοϊκή πρόβλεψη του νόμου 5143/2024.

Πολίτες που κατήγγειλαν παράλειψη επίδοσης ατομικής ειδοποίησης σχετικά με οφειλή τους κυρίως από πρόστιμα Κ.Ο.Κ. παρελθόντων ετών, υπέβαλαν στους δήμους αιτήματα διαγραφής των μη νόμιμα επιβληθεισών σε βάρος τους προσανξήσεων. Ωστόσο, λόγω του μεγάλου όγκου των αιτημάτων, οι δήμοι δεν είχαν τη δυνατότητα να τα εξετάσουν εντός της προθεσμίας (31.01.25) που έθετε το άρθρο 25 του ν. 5143/24 και να εκδώσουν τις αποφάσεις της οικείας Δημοτικής Επιτροπής, με αποτέλεσμα αρκετοί πολίτες να αιτηθούν την υπαγωγή της οφειλής τους σε ρύθμιση παρά το γεγονός ότι αυτή ήταν επιβαρυνμένη με μη νόμιμες προσανξήσεις.

Σύμφωνα με ενημέρωση που μας παρείχε δήμος, δεν υπήχθησαν οφειλές πολιτών σε ρύθμιση, επειδή μετά τη διαγραφή των μη νόμιμων προσανξήσεων και τον επαναπροσδιορισμό των οφειλών θα βεβαιώνονταν εκ νέου οι οφειλές σε ημερομηνία μεταγενέστερη της ημερομηνίας βεβαίωσης (31.10.24) που όριζε ο νόμος, που σε άλλες περιπτώσεις οφειλόταν και σε τεχνική αδυναμία υπαγωγής της οφειλής στην ηλεκτρονική εφαρμογή των Δήμων για τη ρύθμιση του άρθρου 25. Ο ισχυρισμός αυτός ωστόσο δεν επιβεβαιώθηκε από άλλους δήμους⁴³. Υπήρξαν και περιπτώσεις δήμων που έλαβαν αποφάσεις για εφάπαξ εξόφληση οφειλών μη ευάλωτων οφειλετών με πλήρη απαλλαγή τους από τις προσανξήσεις, ωστόσο σε αυτές τις περιπτώσεις ακόμα και μετά τη διαγραφή των προσανξήσεων τα ποσά τα οποία κλήθηκαν να καταβάλουν οι πολίτες ήταν μεγάλα χωρίς να έχουν τη δυνατότητα να τα υπάγουν στη ρύθμιση.

⁴² Άρθρο 4 ν.δ. 356/74.

⁴³ π.χ Δήμος Αθηναίων.

Προς επίλυση του ανακύψαντος ζητήματος, ο Συνήγορος με έγγραφό του προς το Υπουργείο Εσωτερικών⁴⁴ ζήτησε τόσο την παράταση της ρύθμισης, αίτημα το οποίο ικανοποιήθηκε, όσο και την εξεύρεση λύσης ώστε να υφίσταται δυνατότητα υπαγωγής της οφειλής στη ρύθμιση του άρθρου 25 ακόμα και μετά τη διαγραφή των μη νόμιμων προσ αυξήσεων, είτε αυτό απαιτεί παρέμβαση τεχνικής φύσης, είτε λήψη νομοθετικής πρωτοβουλίας, είτε ακόμα και την παροχή οδηγιών για μία ομοιόμορφη εφαρμογή του ισχύοντος πλαισίου.

Ε. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

1. Η Δημόσια Διοίκηση επί σειρά ετών δεν ανέπτυξε διαδικασίες και συστήματα ικανά να επιβαρύνουν άμεσα τον παραβάτη, αντίθετα δε, συνέβαλε στην μη επιβάρυνσή του λειτουργώντας με πλήρη αδράνεια και ολιγωρία στην είσπραξη των προστίμων για διάφορους λόγους, φαινόμενα που αποτελούν ακραία μορφή κακοδιοίκησης.
2. Μία οφειλή από παράβαση Κ.Ο.Κ. που βεβαιώνεται έτη, συχνά και δεκαετίες, μετά την τέλεσή της, για λόγους που ανάγονται σε καθυστερήσεις της δημόσιας διοίκησης, π.χ. επειδή αδυνατεί να προσδιορίσει τον παραβάτη, **έχει απωλέσει την λειτουργία για την οποία θεσπίστηκε, ήτοι την αποτροπή τέλεσης παρόμοιων παραβάσεων στο μέλλον** από τον ίδιο παραβάτη, καθώς αυτός δεν επιβαρύνεται με κανένα πρόστιμο επί μακρά σειρά ετών, κατά τα οποία, επίσης για τον ίδιο λόγο, δεν αποτρέπεται να τελεί νέες παραβάσεις.
3. Η ασυνέπεια της διοίκησης, η αδράνεια, η ολιγωρία της και τα συναφή φαινόμενα κακοδιοίκησης (υπέρμετρες δυσκολίες στην ανεύρεση στοιχείων παραβάτη εξαιτίας απρόσφορων διαδικασιών και συστημάτων επί έτη) ευνοούν και την ύπαρξη ασυνεπών πολιτών ως προς τις υποχρεώσεις τους. Έχει, έτσι, συχνά δημιουργηθεί ένα **καθεστώς ατιμωρησίας** των παραβατών του Κ.Ο.Κ., καθώς διαχρονικά δεν επιτυγχανόταν η συμμόρφωση αυτών με τους κανόνες οδικής συμπεριφοράς και η εμπέδωση μιας γενικευμένης **κουλτούρας αδιαφορίας, ασυνέπειας** και αθέτησης οικονομικών υποχρεώσεων εκ μέρους των πολιτών.
4. Από την άλλη, η συσσώρευση οφειλών παρελθόντων ετών στους πολίτες, τις οποίες πολλοί εξ αυτών δεν γνώριζαν, δημιουργεί τεράστια **ανασφάλεια δικαίου** σ' αυτούς, ενώ θέτει σε κίνδυνο σε ορισμένες περιπτώσεις τον ατομικό ή οικογενειακό προϋπολογισμό τους.

⁴⁴ Αρ. πρωτ. 357221/60521/3.2.25.

5. Η ευθύνη για τις χρόνιες δυσλειτουργίες και η αδράνεια μιας Διοίκησης, που αδυνατεί επί μακρόν να συλλέξει επίσημα στοιχεία που η ίδια τηρεί σε δημόσια αρχεία/βάσεις και αδρανεί να εισπράξει πρόστιμα, λόγω ανεπαρκών και ακατάλληλων διαδικασιών, συχνά μεταφέρεται ανεπίτρεπτα στους πολίτες. Η **μεταβίβαση της ευθύνης στους πολίτες** για τις καθυστερήσεις λόγω ανεπαρκών και ακατάλληλων διαδικασιών και συστημάτων της διοίκησης αποτελεί **ύψιστη μορφή κακοδιοίκησης**.
6. Σε πολλές περιπτώσεις, οι περιγραφείσες δυσλειτουργίες δεν είναι υπαιτιότητα των δήμων, αλλά ούτε και των πολιτών, και σε κάθε περίπτωση η ευθύνη για τη δημιουργία μίας διοίκησης που να μπορεί να είναι σε θέση να εφαρμόζει στην πράξη τις επιταγές της νομοθεσίας, να ενεργοποιεί κατάλληλους μηχανισμούς είσπραξης, να εισπράττει έγκαιρα τα πρόστιμα, να βρίσκει άμεσα στοιχεία των πολιτών που η ίδια τηρεί, βρίσκεται στην ίδια την διοίκηση και ευρύτερα στην πολιτεία και όχι στους διοικουμένους.
7. Οι εκτεθείσες στο παρόν ανομοιόμορφες ερμηνείες του νόμου και πρακτικές που υιοθετούν οι δήμοι όσον αφορά τα αναφερθέντα ζητήματα βεβαίωσης προστίμων του Κ.Ο.Κ., δημιουργεί ένα **σαφές έλλειμα ισότητας στη διαχείριση των παραβάσεων μεταξύ των πολιτών**, καθώς συνεπάγεται την **ανόμοια μεταχείριση όμοιων περιπτώσεων**.
8. Διαπιστώνεται συχνά **ρήξη της σχέσης εμπιστοσύνης** που θα πρέπει να υφίσταται μεταξύ διοίκησης και διοικούμενων, καθώς μεγάλος αριθμός πολιτών της χώρας σήμερα αμφισβητεί την νομιμότητα της αξίωσης κάποιων δήμων να προβούν στην είσπραξη οφειλών που προέρχονται από πρόστιμα του Κ.Ο.Κ.
9. Αν και τελευταία έχει καταβληθεί προσπάθεια για την βελτίωση (για το μέλλον) της κατάστασης στην είσπραξη των εσόδων, την οποία ο Συνήγορος θα εξακολουθεί να παρακολουθεί μέσω των αναφορών των ενδιαφερόμενων πολιτών, η διατήρηση εκ μέρους του νομοθέτη ενός πεπαλαιωμένου και ως έναν βαθμό μη επαρκώς σαφούς νομοθετικού πλαισίου, υποκειμένου σε παντός είδους ερμηνείες και η διαχρονικά αντιφατική και αμφιλεγόμενη στάση του αρμόδιου Υπουργείου Εσωτερικών φαίνεται να καταδεικνύουν την **έλλειψη ισχυρής βούλησης εκ μέρους της πολιτείας** να επιλύσει οριστικά τις όποιες ασάφειες τόσο σε επίπεδο νομοθετικό όσο και εγκύκλιων οδηγιών προς τους δήμους και να καταφέρει την ομοιόμορφη εφαρμογή αυτού του νομοθετικού πλαισίου από όλους τους δήμους της χώρας, ώστε να εκλείψει το κλίμα άνισης μεταχείρισης μεταξύ των πολιτών σε πεδία τόσο κομβικά όπως η οδική συμπεριφορά και η είσπραξη των οφειλών των παραβατών.

10. Στην εν λόγω κατάσταση σημαντικό ρόλο παίζουν και τα χρόνια προβλήματα των ΟΤΑ Α΄ βαθμού της χώρας, όπως η υποστελέχωση των οικονομικών υπηρεσιών, η έλλειψη κατάλληλων τεχνικών εργαλείων, συστημάτων και εξοπλισμού, η περιορισμένη ή ανύπαρκτη διαλειτουργικότητα των σχετικών συστημάτων συναρμόδιων υπηρεσιών, τα ελλιπή ή ανύπαρκτα αρχεία μετά τη συνένωση πολλών Δήμων με τον “ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ” κ.α.

ΣΤ. ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ

Κατόπιν των ανωτέρω, ο Συνήγορος του Πολίτη με το παρόν εισηγείται αφενός την ρητή αναγνώριση της πράξης βεβαίωσης ως νόμιμου τίτλου προς είσπραξη και αφετέρου την νομοθετική ρύθμιση της υποχρέωσης των δήμων της χώρας για βεβαίωση των αυτοτελών προστίμων και κυρίως των προστίμων από παραβάσεις του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας, εντός τριών μηνών και κατ’ εξαίρεση εντός τριών ετών από την ημερομηνία της παράβασης και την έκδοση της έκθεσης βεβαίωσης της παράβασης του οχήματος (κλήση).

Πιο συγκεκριμένα η προτεινόμενη διάταξη αποτυπώνεται ως εξής:

«Η ταμειακή βεβαίωση των αυτοτελών προστίμων, μεταξύ των οποίων και των προστίμων του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας δύναται να διενεργείται μετά την πάροδο της παραπάνω προθεσμίας (των τριών μηνών) και αυστηρά όχι πέραν των τριών ετών από της λήξεως του έτους εντός του οποίου εκδόθηκε ο τίτλος βεβαίωσης, ανεξαρτήτως του εάν επετεύχθη εντός της ως άνω προθεσμίας η συλλογή των στοιχείων για τον προσδιορισμό του προσώπου του παραβάτη-οφειλέτη».

Τέλος και όσον αφορά τις περιπτώσεις των παλαιότερων προστίμων και συγκεκριμένα αυτών που επιβλήθηκαν έως και **31-12-2018**, ο Συνήγορος του Πολίτη προτείνει την έκδοση από το Υπουργείο Εσωτερικών εγκύκλιας οδηγίας, σύμφωνα με την οποία θα ορίζεται ρητά στον Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας, η απαγόρευση είσπραξης από τους Δήμους της χώρας οφειλών που προέρχονται από πρόστιμα του Κ.Ο.Κ. που επιβλήθηκαν έως και 31-12-2018, τα οποία βεβαιώθηκαν από αυτούς πέραν της τριετούς αποσβεστικής προθεσμίας του άρθρου 71 του Ν. 542/1977.

Επιπρόσθετα, κατ’ επιταγή της αρχής της ασφάλειας δικαίου, προτείνεται η εναρμόνιση των διατάξεων του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (Κ.Ο.Κ.) με εκείνες του Κώδικα Τοπικής Αυτοδιοίκησης, κυρίως όσον αφορά την αρμοδιότητα βεβαίωσης των προστίμων, ήτοι Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία ή Δήμος, αλλά και τις τιθέμενες αποσβεστικές προθεσμίες.

Αξιότιμε κύριε Υπουργέ,

Ενόψει της ήδη εξαγγελθείσας από εσάς τροποποίησης του Κώδικα Τοπικής Αυτοδιοίκησης, παρακαλούμε όπως ληφθεί υπόψη το παρόν και ιδίως τα συμπεράσματα και οι ανωτέρω προτάσεις.

Ο Συνήγορος του Πολίτη θεωρεί, ότι με τις ανωτέρω ρυθμίσεις θα διευθετηθεί οριστικά πλέον ένα ζήτημα το οποίο έχει σοβαρά απασχολήσει ένα μεγάλο μέρος της ελληνικής κοινωνίας, ενώ παράλληλα θα αποκατασταθεί η σχέση εμπιστοσύνης μεταξύ πολιτών και διοίκησης, η οποία, στο πεδίο της βεβαίωσης και είσπραξης οφειλών από πρόστιμα Κ..Ο.Κ παρελθόντων ετών έχει αναμφισβήτητα διαρραγεί.

Με εκτίμηση,

Ανδρέας Ι. Ποττάκης
Συνήγορος του Πολίτη